

STUDIE & WERK 2022

DE ARBEIDSMARKTPOSITIE VAN HBO- EN WO-ALUMNI

RAPPORT

seo • economisch onderzoek

AUTEURS

HENRI BUSSINK & PAUL BISSCHOP

IN OPDRACHT VAN

ELSEVIER WEEKBLAD

AMSTERDAM, JULI 2022

Samenvatting

De baankansen van hbo-afgestudeerden die tijdens de coronapandemie (zomer 2020) de arbeidsmarkt opkwamen zijn licht gedaald. De baankansen voor wo-afgestudeerden zijn wel verder gestegen. Daarnaast hangt de startpositie op de arbeidsmarkt net als in eerdere jaren sterk samen met de gevolgde opleiding.

Startpositie op de arbeidsmarkt

Hbo- en wo-afgestudeerden die tijdens de coronapandemie de arbeidsmarkt opkwamen (afstudeercohort 2019-2020) hebben beperkt hinder ondervonden van de pandemie. In de huidige situatie is er zelfs sprake van krapte op de arbeidsmarkt en dus extra vraag naar afgestudeerden. De meest recente groep starters heeft net als de vorige lichtingen starters een sterke startpositie op de arbeidsmarkt. Voor hbo-afgestudeerden is de kans op een baan van minimaal drie dagen per week zes maanden na afstuderen (december 2020) weliswaar licht gedaald, maar is deze met 79 procent nog altijd hoog. Voor wo-afgestudeerden daarentegen is de kans op een substantiële baan verder gestegen naar 83 procent. Voor internationale studenten zijn de baankansen bij een Nederlandse werkgever na een stijging in de afgelopen jaren wel relatief sterk gedaald tijdens de pandemie.

De groei in de startsalarissen van hbo- en wo-afgestudeerden circa één jaar na afstuderen (september 2021) is voor het afstudeercohort 2019-2020 wel gestagneerd. Dit is mogelijk het gevolg van de coronapandemie. Daarnaast heeft de huidige krapte op de arbeidsmarkt (vooralsnog) niet geresulteerd in een hoger startsalaris. Uitzondering hierop zijn afgestudeerden van alfa-opleidingen die hun startsalaris wel verder hebben zien stijgen, waardoor hun achterstand op andere opleidingen iets is ingelopen. De uurlonen liggen voor het afstudeercohort 2019-2020 iets lager dan voor het afstudeercohort 2018-2019.

Daarnaast is de duur tot een substantiële baan voor afstudeerders tussen september 2019 en augustus 2020 gelijk gebleven. Starters die vanaf het najaar 2020 afstudeerden, hebben naar verwachting wel weer te maken met een kortere duur tot een substantiële baan. De mate waarin afgestudeerden één jaar na afstuderen een vast dienstverband hebben, is bij hbo-afgestudeerden gelijk gebleven en bij wo-afgestudeerden licht gedaald. De lichte daling bij wo-afgestudeerden komt vooral door een daling bij afgestudeerden die een bèta-, gamma- of medische opleiding hebben gevolgd.

Verschillen tussen opleidingen

Het salaris, de duur tot een substantiële baan en de kans op een vast dienstverband verschillen net als in voorgaande jaren sterk per gevolgde opleiding. Afgestudeerden van lerarenopleidingen en technische opleidingen vinden het snelst een substantiële baan. Binnen de lerarenopleiding is er sprake van verschillen: afgestudeerden van de pabo en de ALO verdienen gemiddeld minder dan afgestudeerden van de Lerarenopleidingen Wiskunde, Economie, Natuur-/Scheikunde of Nederlands. Afgestudeerden Verloskunde en Maritiem Officier (hbo) en Tandheelkunde en Geneeskunde (wo) verdienen het meest, gevolgd door Mondzorgkunde, Verpleegkunde en Fysiotherapie (hbo) en Diergeneeskunde en Econometrie (wo). De startpositie van bovengenoemde opleidingen is niet alleen nu, maar ook de afgelopen tien jaar sterk gebleken en niet tot nauwelijks veranderd (Figuur S.1).

Figuur S.1 Opleidingen met een onveranderd sterke startpositie in de afgelopen 10 jaar

Opleidingscluster (hbo)	Opleidingscluster (wo)
• Civiele techniek	• Accounting and Control
• Elektrotechniek	• Automotive and Marine technology
• Informatica	• Computer science
• Lerarenopleiding Economie	• Construction management and engineering
• Lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn	• Econometrie
• Lerarenopleiding Natuur-/Scheikunde	• Embedded systems
• Lerarenopleiding Nederlands	• Fiscaal en financieel recht
• Lerarenopleiding Techniekvakken	• Fiscale economie
• Lerarenopleiding Wiskunde	• Geneeskunde
• Management in de Zorg	• Informatiekunde
• Maritiem Officier	• Offshore Engineering
• Technische bedrijfskunde	• Tandheelkunde
• Werktuigbouwkunde	

Hbo-afgestudeerden binnen het domein Taal en communicatie en Kunst verdienen doorgaans minder als zij na het behalen van hun hbo-bachelordiploma in loondienst gaan. Wo-afgestudeerden die een opleiding hebben afgerond in het domein Taal, communicatie en cultuur of Kunst, geschiedenis en filosofie, hebben gemiddeld de laagste startsalarissen.

Verschillen tussen afgestudeerden

Persoonskenmerken hangen in mindere mate samen met de startpositie van afgestudeerde hbo'ers en wo'ers dan de gevolgde opleiding. Toch pakt de overgang naar de arbeidsmarkt voor bepaalde groepen afgestudeerden gunstiger uit. Zo vinden oudere afgestudeerden, uitwonende afgestudeerden en afgestudeerden met relevante werkervaring eerder een substantiële baan en hebben zij een hoger startsalaris.

Inhoudsopgave

Samenvatting		i	
1	Inleiding	1	
2	Ontwikkeling op de arbeidsmarkt voor recent afgestudeerde hbo'ers en wo'ers	2	
	2.1	Aantal afgestudeerden	2
	2.2	Inkomenssituatie	3
	2.3	Salaris	7
	2.4	Duur tot een substantiële baan	9
	2.5	Vast dienstverband	11
3	Verschillen tussen opleidingen	13	
	3.1	Salaris	13
	3.2	Duur tot een substantiële baan	21
	3.3	Vast dienstverband	25
4	Verschillen tussen afgestudeerden	28	
	4.1	Inkomsten uit loondienst	28
	4.2	Duur tot een substantiële baan	33
Bijlage A	Onderzoeksverantwoording	36	
	Bijlage A.1	Gebruikte databronnen	36
	Bijlage A.2	Uitkomstmaten en meetmomenten	36

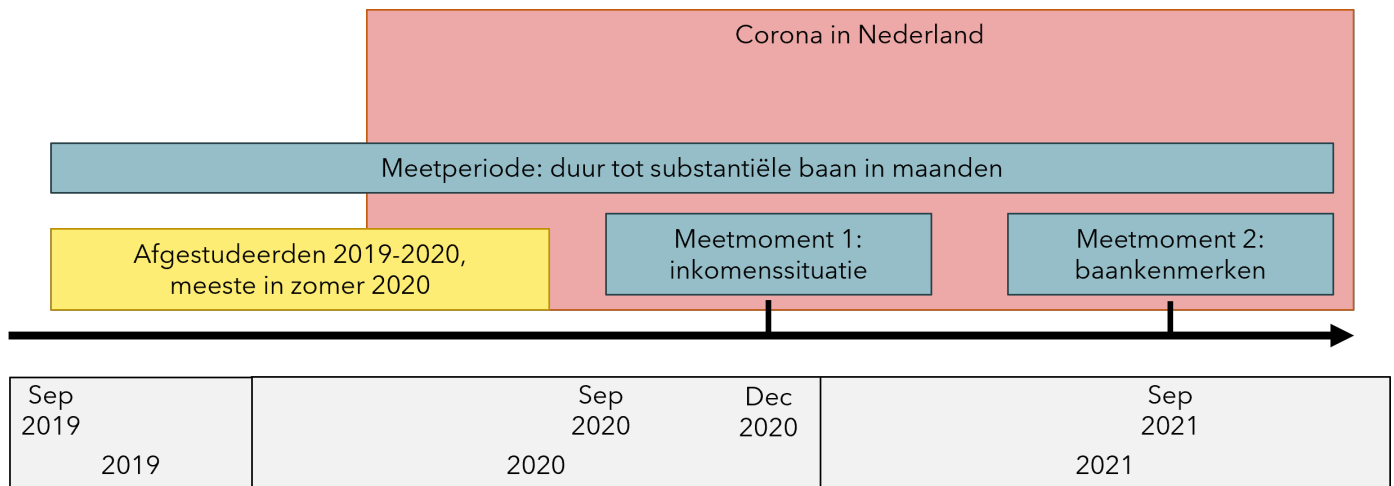
1 Inleiding

De 26^e editie van Studie & Werk brengt op basis van CBS Microdata in kaart hoe de arbeidsmarkt voor afgestudeerde hbo’ers en wo’ers eruit ziet. Dit gebeurt op basis van drie indicatoren: het salaris, de duur tot de eerste substantiële baan en de kans op een vast dienstverband.

Studie & Werk brengt sinds 1997 de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden uit het hoger onderwijs in beeld. Deze rapportage presenteert de bevindingen van de 26^e editie. Sinds 2017 gebruikt Studie & Werk integrale gegevens over afgestudeerden van hbo- en wo-opleidingen via de Microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Door het integrale karakter van de CBS Microdata geeft Studie & Werk een compleet beeld van de arbeidsmarktpositie van alle afgestudeerden van hbo-bacheloropleidingen en wo-masteropleidingen, inclusief de internationale studenten. Afgestudeerden die na het behalen van een hbo-bachelor of wo-master diploma verder studeren worden niet meegenomen in de analyse van de startpositie, maar wel in de analyses van de arbeidsmarktpositie op de langere termijn als zij de nieuwe studie niet afmaken.

Dit onderzoek gaat in op de arbeidsmarktsituatie van hbo’ers en wo’ers die tussen september 2019 en augustus 2020 afstudeerden. Ook bevat het de arbeidsmarktpositie tien jaar na afstuderen van de afstudeerders uit cohort 2010-2011. De arbeidsmarktsituatie is gemeten op verschillende peilmomenten tot en met 2021 (Figuur 1.1). Dat betekent dat de coronapandemie mogelijk van invloed is geweest op de indicatoren. Dit rapport geeft daarom een goed beeld van de arbeidsmarktpositie van hoogopgeleide starters tijdens de coronapandemie.

Figuur 1.1 Tijdlijn Studie & Werk 2022 ten aanzien van de coronapandemie

2 Ontwikkeling op de arbeidsmarkt voor recent afgestudeerde hbo'ers en wo'ers

Studenten die in 2019-2020 hun diploma behaalden hebben beperkt hinder ondervonden van de coronapandemie. Hun baankansen zijn nog altijd hoog, maar het startsalaris en de kans op een vast dienstverband zijn gestagneerd of licht gedaald. Ook de duur tot een substantiële baan is gelijk gebleven, maar gaat naar verwachting weer dalen.

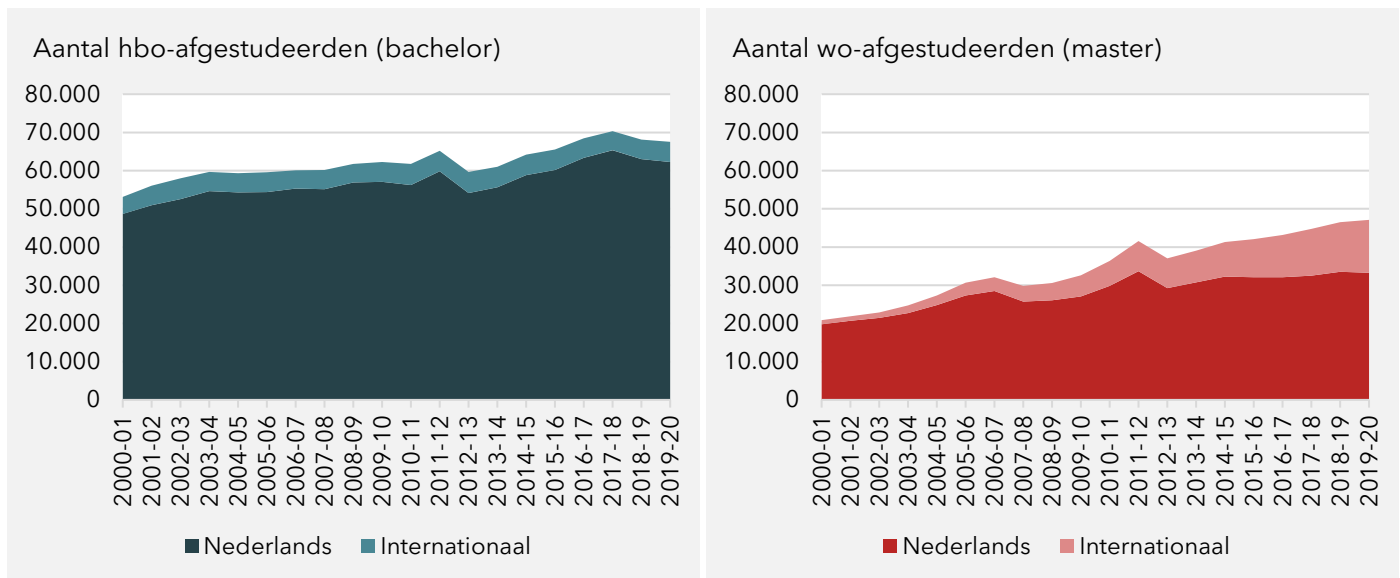
Hoe staat de arbeidsmarkt voor startende hbo- en wo-afgestudeerden er voor en hoe is deze veranderd in de afgelopen jaren? Dit hoofdstuk geeft antwoord op deze vragen aan de hand van een viertal indicatoren. Achtereenvolgens worden de inkomenssituatie, het startsalaris, de duur tot een substantiële baan en de baan zekerheid besproken. Voordat wordt ingegaan op de arbeidsmarktpositie beschrijft dit hoofdstuk de ontwikkeling van het aantal afgestudeerden.

2.1 Aantal afgestudeerden

- Het aantal afgestudeerden met een hbo-bachelordiploma is in 2019-2020 verder gedaald, terwijl het aantal afgestudeerden met een wo-masterdiploma verder is gestegen.
- Het aandeel internationale studenten in het wo is in 2019-2020 verder gegroeid naar 29 procent.

De daling in het aantal afgestudeerden met een hbo-bachelordiploma zet zich in 2019-2020 verder door van circa 68 duizend naar circa 67 duizend (Figuur 2.1). In het wo is het aantal afgestudeerden met een masterdiploma verder toegenomen, van circa 46 duizend naar circa 47 duizend. Zowel het aantal internationale studenten als het aantal Nederlandse studenten met een masterdiploma is gestegen. Naar verhouding wordt het aandeel internationale studenten in het wo steeds groter.

Figuur 2.1 Daling in het aantal afgestudeerden met een hbo-bachelordiploma in 2019-2020, stijging in het aantal afgestudeerden met een wo-masterdiploma

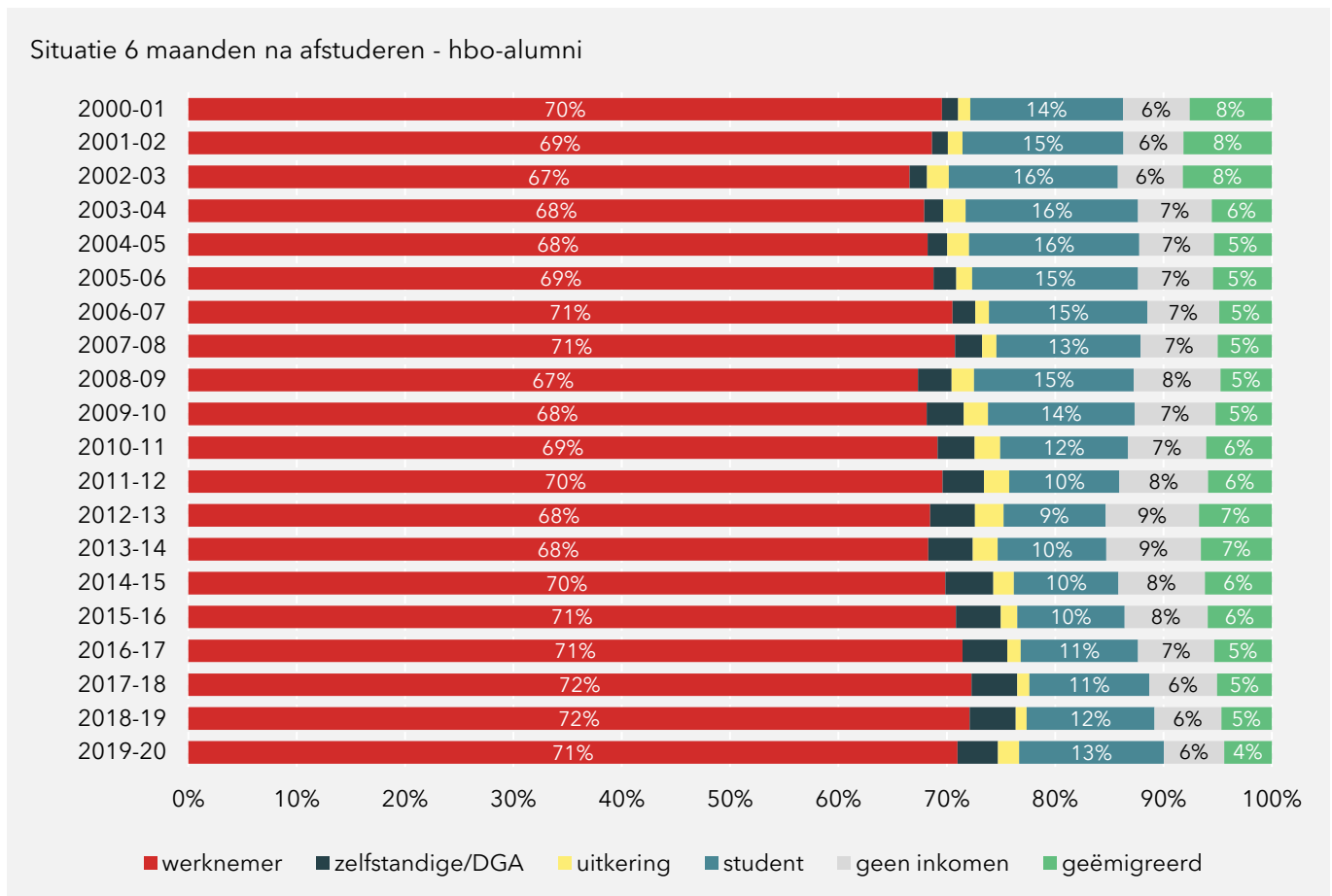
Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

2.2 Inkomenssituatie

- Tijdens de coronapandemie in Nederland, zijn de relatief hoge baankansen voor hbo- en wo-afgestudeerden zes maanden na afstuderen niet of maar beperkt gedaald.
- Ten opzichte van het cohort 2018-2019 zijn de baankansen van internationale afgestudeerden van het cohort 2019-2020 gedaald. Minder internationale afgestudeerden vonden werk in Nederland.

Het aandeel hbo-afgestudeerden dat zes maanden na het behalen van het diploma in loondienst is bij een werkgever is 71 procent. Dit aandeel is iets lager dan in het jaar voorafgaand aan de coronapandemie. Het aandeel dat een uitkering als hoofdbron van inkomen heeft, is toegenomen naar afgerond 2 procent. De situatie geeft de stand van zaken in december 2020 weer, de maand waarin de tweede lockdown werd uitgeroepen. Figuur 2.2 laat zien dat de arbeidsmarkt voor hbo-afgestudeerden desondanks zeer gunstig was.

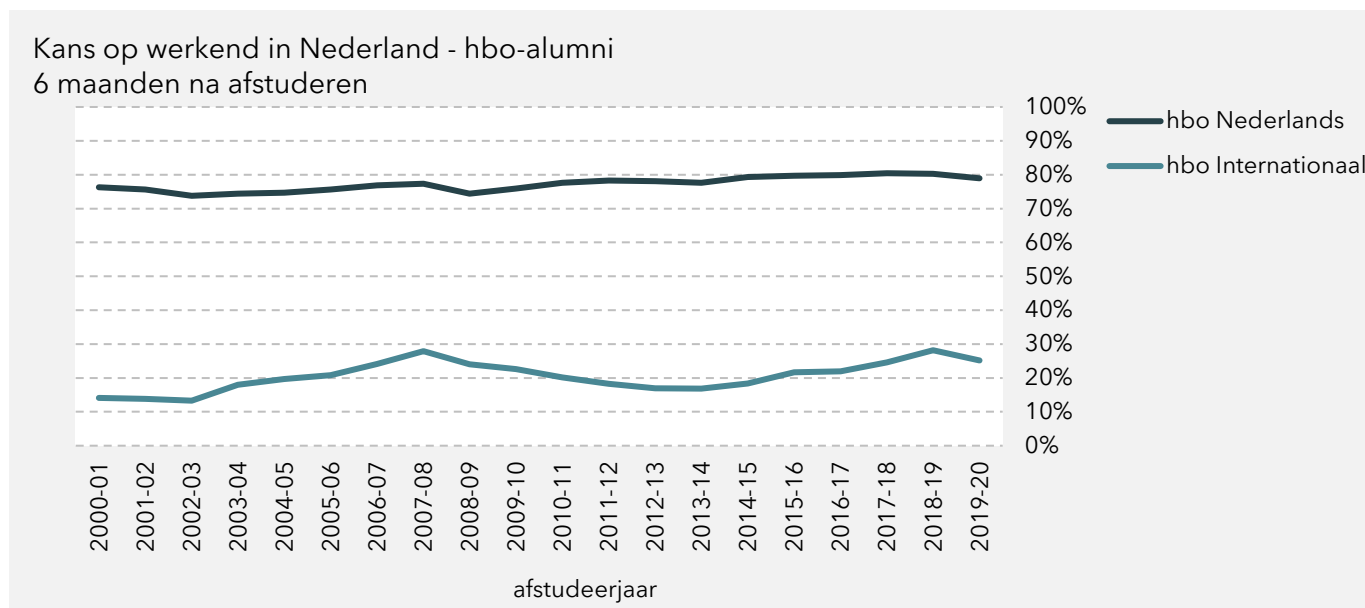
Figuur 2.2 Het perspectief op werk zes maanden na afstuderen voor hbo-afgestudeerden was in december 2020 gunstig

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Het goede arbeidsmarktperspectief komt ook tot uiting in de kans op werk indien afgestudeerden niet doorstuderen (of naar het buitenland vertrekken; Figuur 2.3). Voor Nederlandse hbo-afgestudeerden ligt de baankans al een aantal jaar stabiel op 80 procent, maar komt deze voor cohort 2019-2020 daar net iets onder uit. Voor internationale studenten die een hbo-diploma behalen is de baankans de afgelopen jaren gestegen tot bijna 30 procent, maar is deze voor cohort 2019-2020 gedaald naar 25 procent.

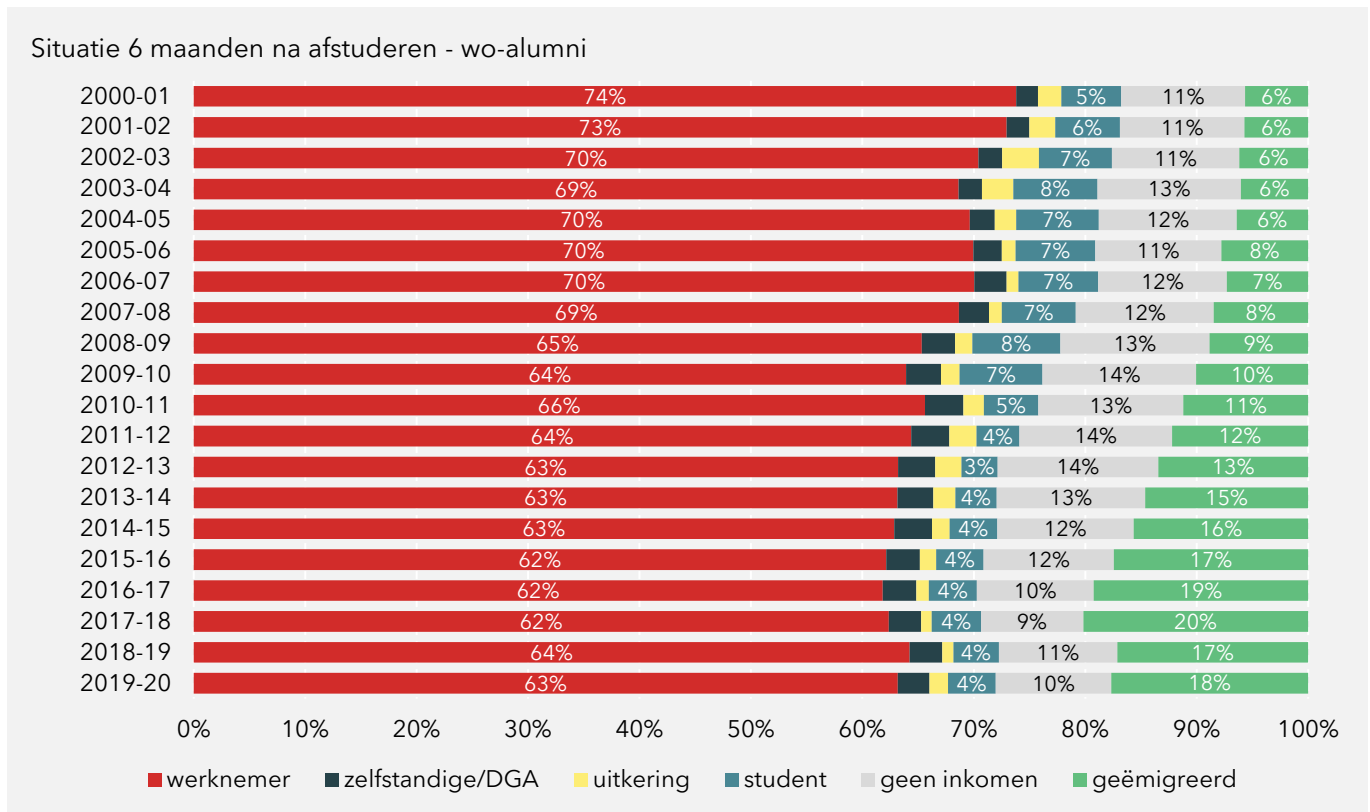
Figuur 2.3 De baankans van internationale studenten met een hbo-bachelordiploma is gedaald

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Bij wo-alumni is het aandeel met werk in loondienst zes maanden na afstuderen iets gedaald naar 63 procent voor het cohort 2019-2020 (Figuur 2.4). Er is ook een lichte daling in het aandeel wo-afgestudeerden zonder inkomen (naar 10 procent) en het aandeel afgestudeerden dat na het behalen van het diploma naar het buitenland gaat is weer iets gestegen naar 18 procent.

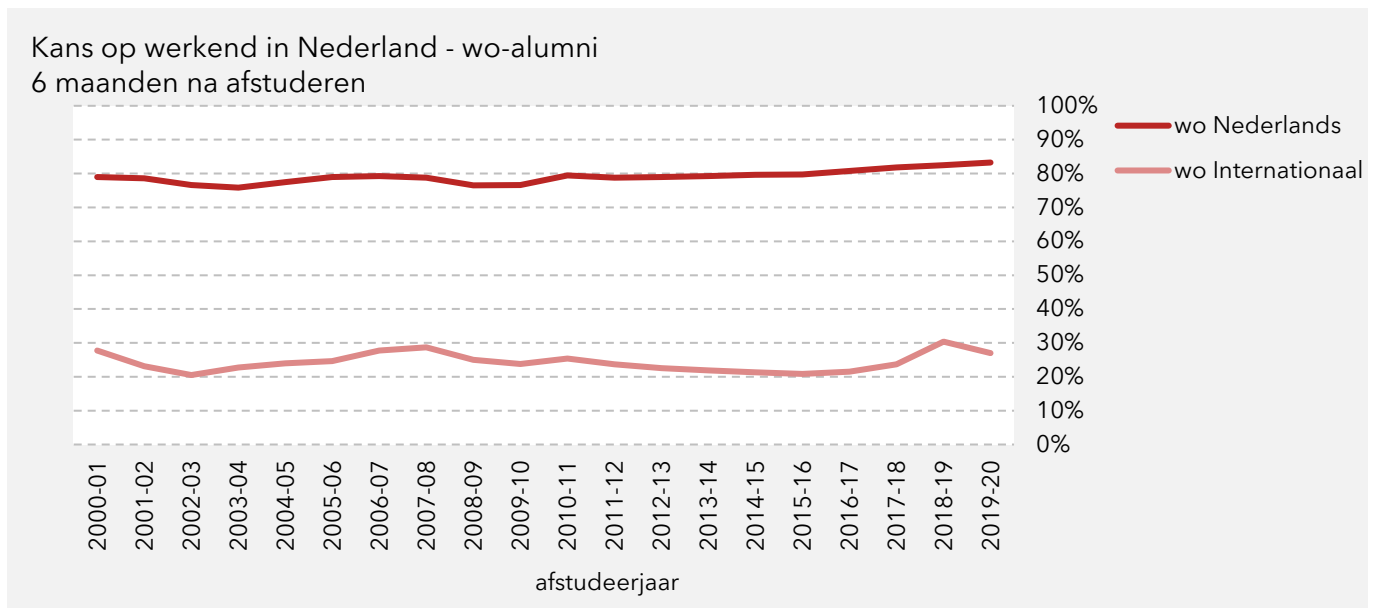
Figuur 2.4 Minder wo-afgestudeerden in loondienst, maar ook minder afgestudeerden zonder inkomen

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Bij wo-afgestudeerden is de baankans van afgestudeerden die niet doorstuderen of naar het buitenland vertrekken gestegen (Figuur 2.5). Dat is niet het geval voor internationale studenten met een masterdiploma op zak. Hun baankans was in het cohort 2018-2019 circa 30 procent en in het cohort 2019-2020 27 procent. De baankans voor Nederlandse afgestudeerden ligt op circa 83 procent.

Figuur 2.5 Baankansen voor wo-afgestudeerden zes maanden na afstuderen zijn gestegen, maar voor internationale studenten met een wo-masterdiploma gedaald

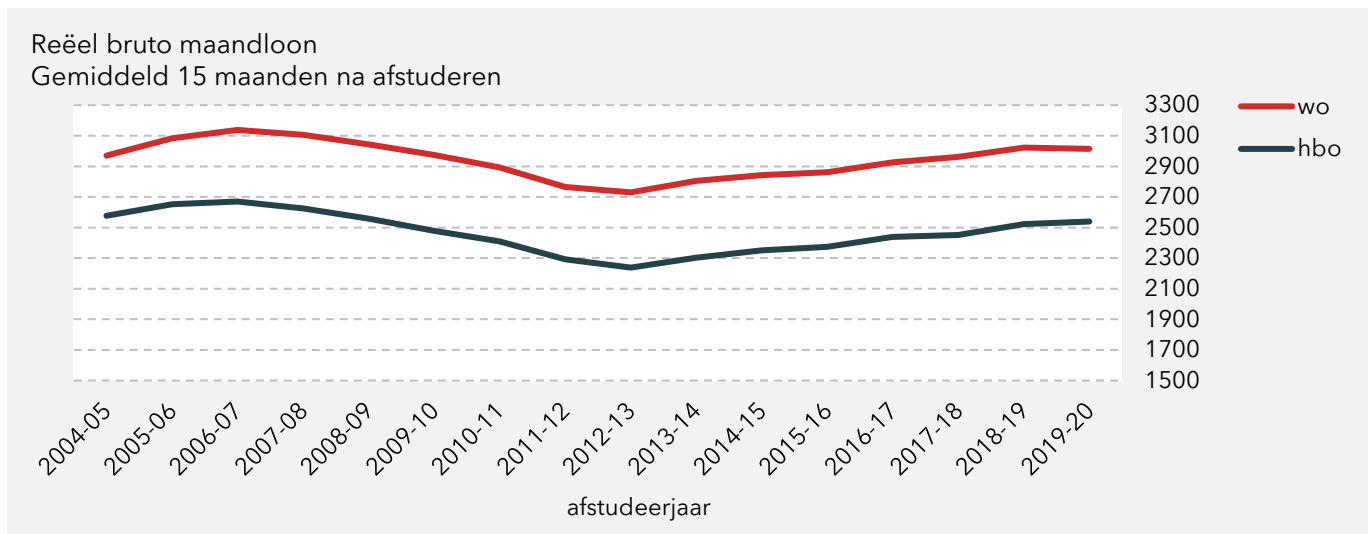
Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

2.3 Salaris

- De groei in startsalarissen circa één jaar na afstuderen van hbo- en wo-afgestudeerden is gestagneerd.
- De uurlonen circa één jaar na afstuderen liggen voor het afstudeercohort 2019-2020 iets lager dan voor het afstudeercohort 2018-2019.

Het bruto maandloon van afgestudeerden circa één jaar na afstuderen is sinds het afstudeercohort 2012-2013 gestegen. Voor hbo-afgestudeerden uit cohort 2019-2020 is de groei in het bruto maandloon afgezwakt en voor wo-afgestudeerden uit cohort 2019-2020 ligt het bruto maandloon iets lager dan voor het afstudeercohort ervoor (Figuur 2.6). Het verschil tussen hbo- en wo-afgestudeerden blijft ongeveer 500 euro.

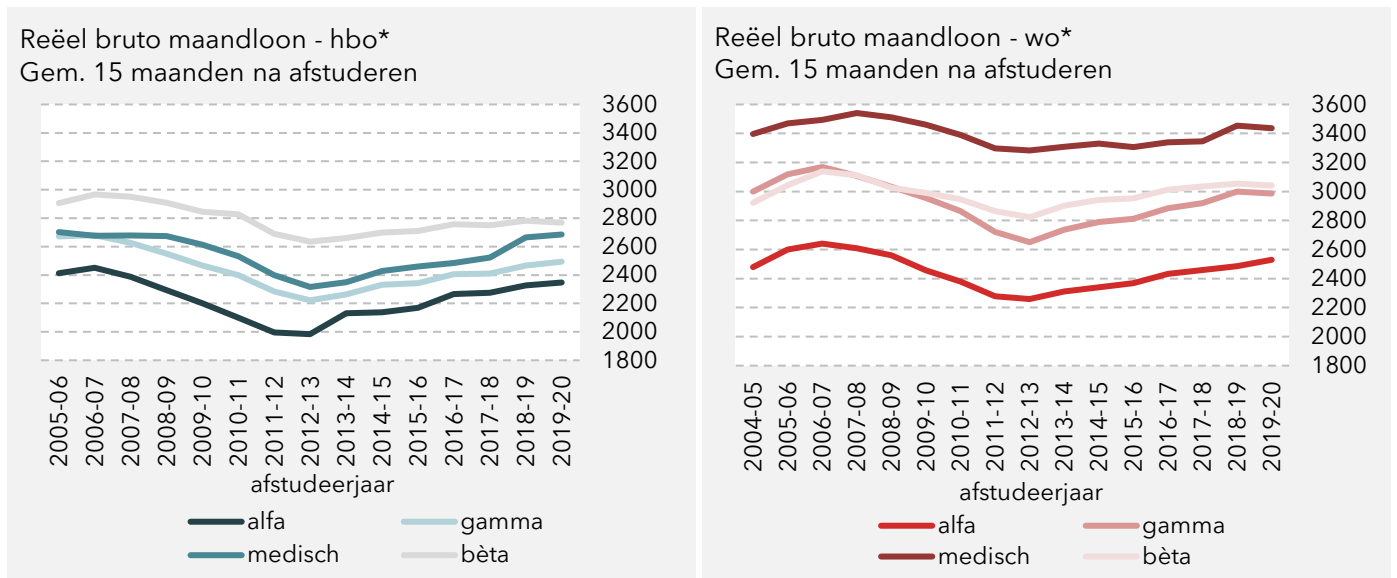
Figuur 2.6 De stijgende trend van het maandsalaris van hbo- en wo-afgestudeerden circa één jaar na afstuderen zwakt af

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Met uitzondering van bèta-opleidingen, is het startsalaris voor hbo-afgestudeerden van alfa-, gamma- en medische opleidingen wel verder gestegen (Figuur 2.7). Ook voor wo-afgestudeerden van alfa-opleidingen is het startsalaris verder gestegen, terwijl deze voor de andere typen opleidingen voor het eerst sinds een aantal jaar is gedaald. Desondanks ligt het startsalaris voor afgestudeerden van alfa-opleidingen (zowel hbo als wo) gemiddeld nog altijd lager dan voor de andere typen opleidingen.

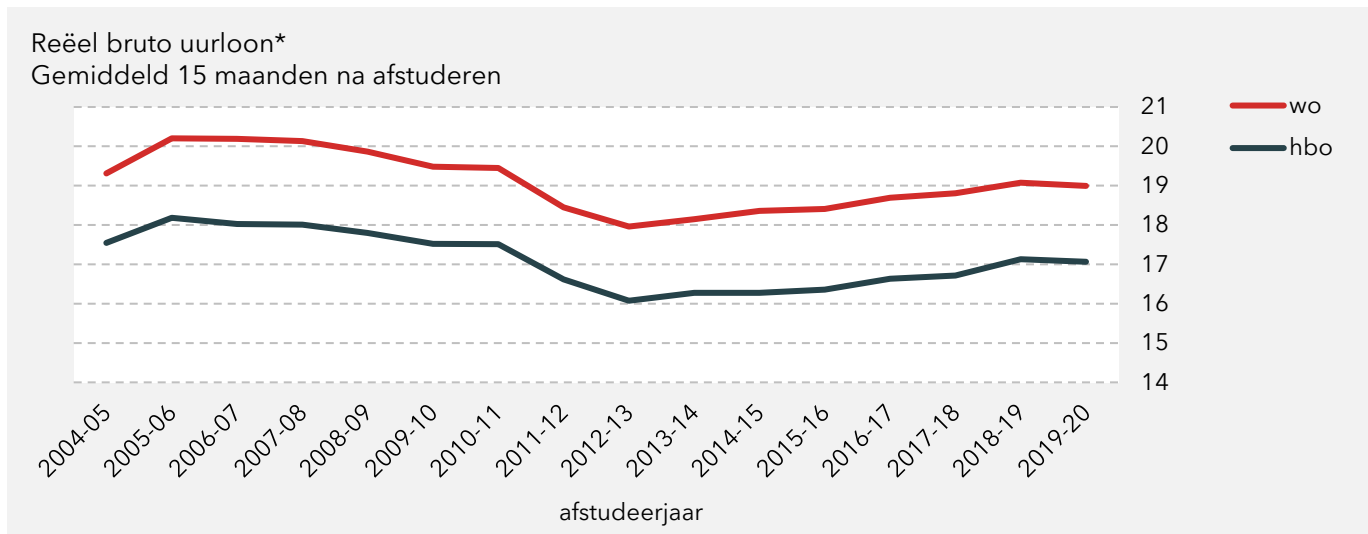
Figuur 2.7 Het maandsalaris is alleen voor afgestudeerden van alfa-opleidingen verder gestegen

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Ook de stijging van het bruto uurloon één jaar na afstuderen is omgebogen naar een lichte daling (Figuur 2.8). Dit geldt zowel voor hbo- als wo-afgestudeerden van afstudeercohort 2019-2020. Het verschil in uurloon één jaar na afstuderen tussen hbo- en wo-afgestudeerden is ongeveer € 1,90 gebleven.

Figuur 2.8 Het uurloon circa één jaar na afstuderen van hbo- en wo-afgestudeerden is licht gedaald

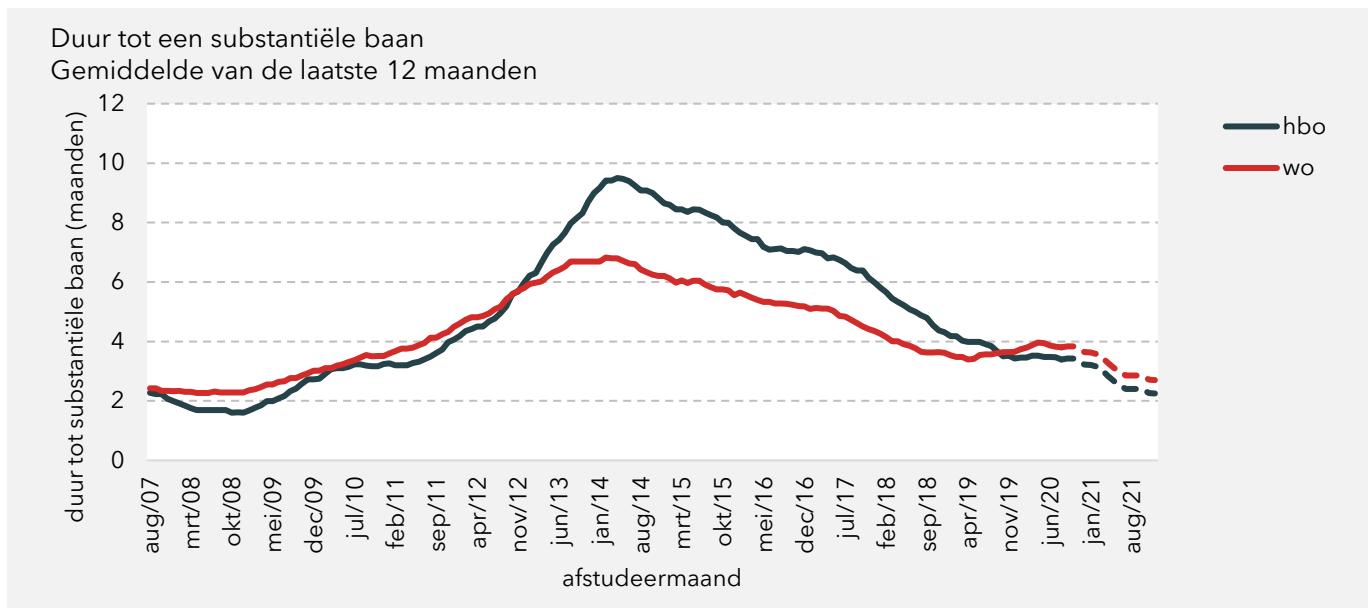
Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

2.4 Duur tot een substantiële baan

- De duur tot een substantiële baan is voor het afstudeercohort 2019-2020 gelijk gebleven.
- Afgestudeerden die vanaf het najaar afstuderen, hebben naar verwachting wel weer te maken met een kortere duur tot een substantiële baan.

Tijdens de eerste maanden van de coronapandemie is de duur tot een substantiële baan (zowel hbo als wo) gestagneerd op het niveau van voor de pandemie (Figuur 2.9). De stippellijn in de figuur geeft de voorspelling van de duur tot een substantiële baan van afgestudeerden die vanaf de zomer van 2020 een diploma behaalden. Hieruit blijkt dat die weer verder gaat aflopen tot gemiddeld drie maanden (hbo) en vier maanden (wo).

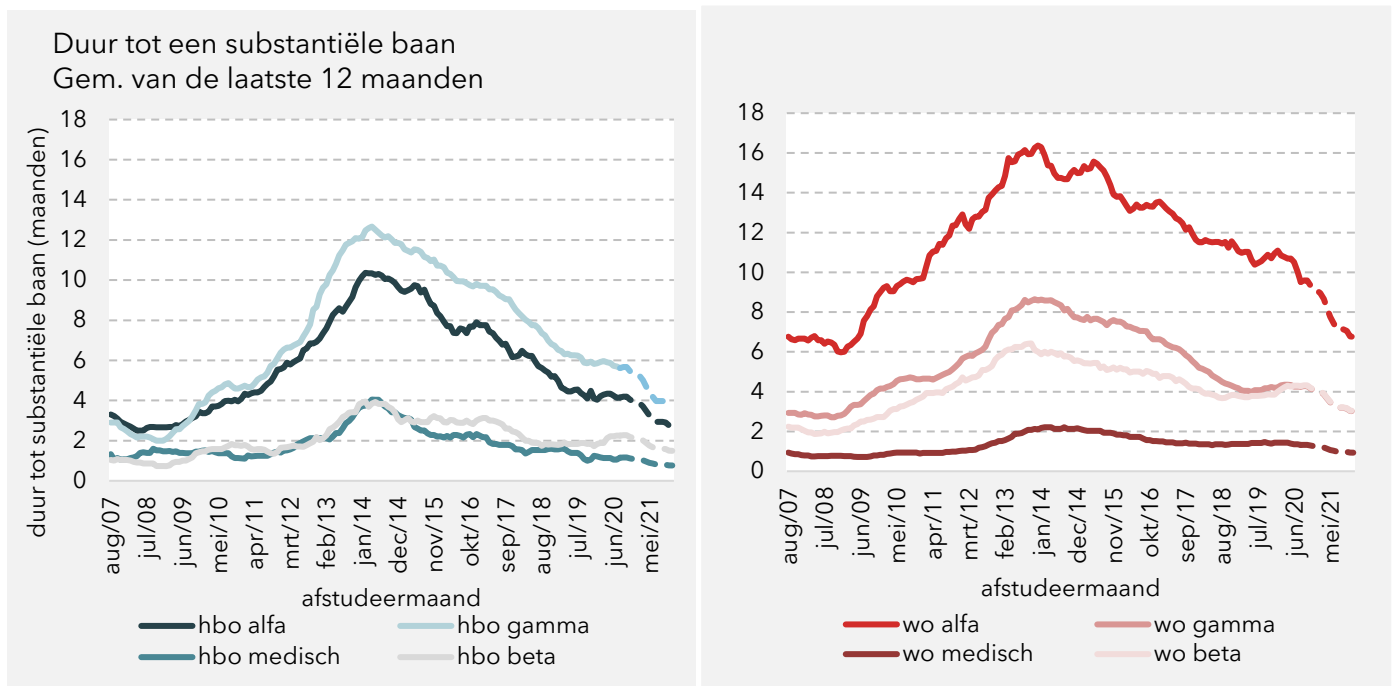
Figuur 2.9 De gemiddelde duur tot een substantiële baan is gelijk gebleven, maar de voorspelling is dat deze verder gaat dalen

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Voor bijna alle typen opleidingen bleef de duur tot een substantiële baan voor hbo- en wo-afgestudeerden tijdens de eerste maanden van de coronapandemie gelijk, met uitzondering van wo-afgestudeerden van alfa-opleidingen (Figuur 2.10). Voor die groep nam de duur af en is de verwachting dat die nog verder gaat afnemen. Ook voor de meeste andere typen opleidingen is de verwachting dat de duur tot een substantiële baan weer verder gaat afnemen. De huidige krapte op de arbeidsmarkt speelt hier waarschijnlijk een rol in.

Figuur 2.10 Hbo- en wo-afgestudeerden van alfa-opleidingen zoeken naar verwachting minder lang naar een baan dan voorheen

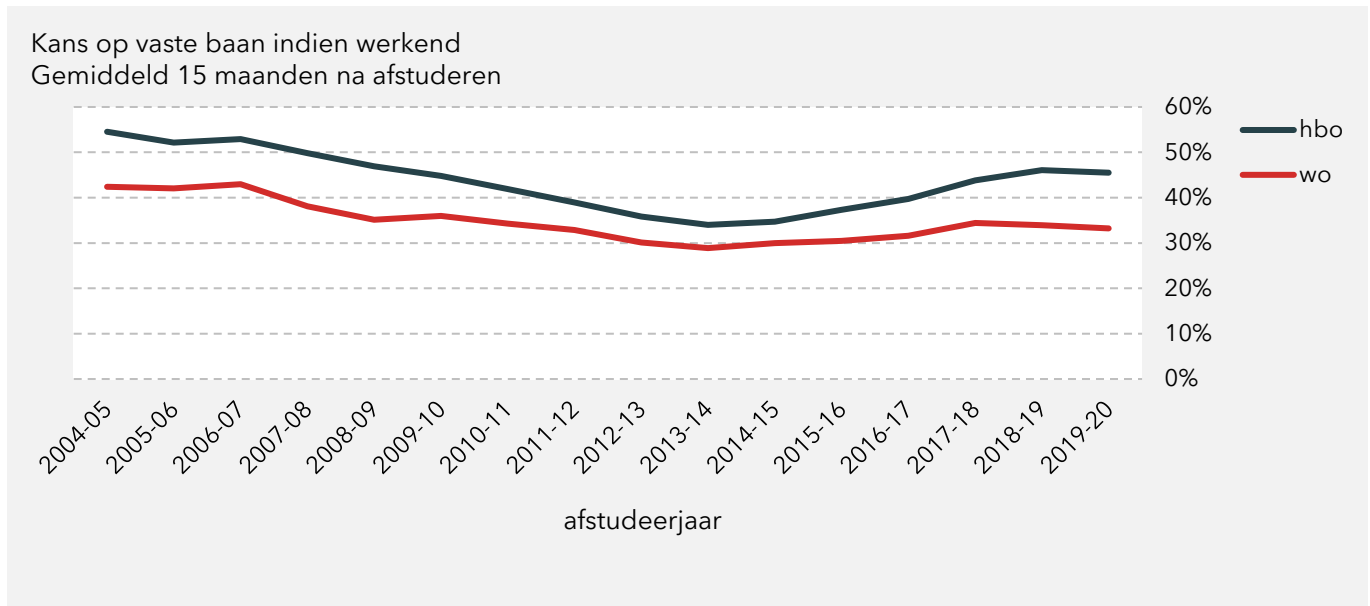
Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

2.5 Vast dienstverband

- De mate waarin afgestudeerden één jaar na afstuderen een vast dienstverband hebben, is bij hbo-afgestudeerden gelijk gebleven en bij wo-afgestudeerden licht gedaald.
- De lichte daling bij wo-afgestudeerden komt vooral door een daling bij afgestudeerden die een bèta-, gamma- of medische opleiding hebben gevolgd.

In de jaren voorafgaand aan de coronapandemie steeg het aandeel afgestudeerden dat één jaar na afstuderen werkte in een vast dienstverband (Figuur 2.11). Voor hbo-afgestudeerden heeft die stijging zich tijdens de coronapandemie niet verder doorgezet. Van de hbo-afgestudeerden in 2019-2020 die een baan in loondienst vonden, werkte 46 procent in een vast dienstverband. Bij wo-afgestudeerden is het aandeel met een vast dienstverband zelfs iets gedaald. Van de werkende wo-afgestudeerden, had 33 procent een vast dienstverband.

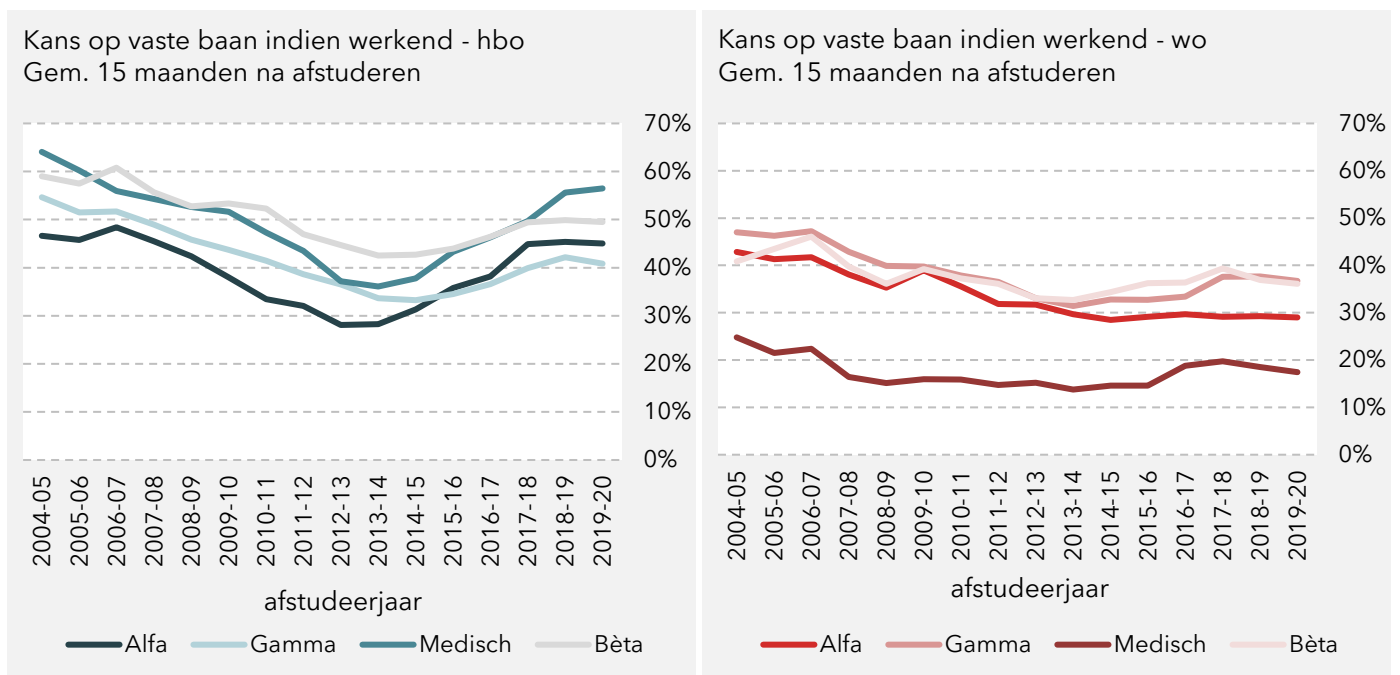
Figuur 2.11 Het aandeel hbo- en wo-afgestudeerden met een vast contract neemt iets af

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Bij hbo-afgestudeerden van medische opleidingen was er nog wel sprake van een stijging in het aandeel met een vast dienstverband, terwijl er bij afgestudeerden van gamma-opleidingen een lichte daling te zien is (Figuur 2.12). Bij hbo-afgestudeerden alfa- en bèta-opleidingen is het aandeel met een vast dienstverband gelijk gebleven. Bij wo-afgestudeerden is er sprake van een stabiele of licht dalende trend in het aandeel werkende afgestudeerden met een vast dienstverband.

Figuur 2.12 Alleen het aandeel hbo-afgestudeerden van medische opleidingen met een vast dienstverband neemt toe, voor de andere typen opleidingen blijft dit aandeel gelijk of neemt af

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

3 Verschillen tussen opleidingen

Het salaris, de duur tot een substantiële baan en de kans op een vast dienstverband verschillen sterk per gevolgde opleiding. Afgestudeerden van lerarenopleidingen en technische opleidingen vinden het snelst een substantiële baan. Afgestudeerden Verloskunde (hbo) en Tandheelkunde (wo) verdienen het meest één jaar na afstuderen.

Dit hoofdstuk beschrijft de samenhang tussen de gevolgde opleiding en de arbeidsmarktpositie van hbo- en wo-afgestudeerden. Aan bod komen het startsalaris en het salaris tien jaar na afstuderen, de duur tot de eerste substantiële baan en de kans op een vast dienstverband.

3.1 Salaris

De meeste afgestudeerden gaan na hun opleiding als werknemer in loondienst aan de slag. Deze paragraaf brengt hun salarissen en de samenhang met de gevolgde opleiding in beeld op basis van de volgende analyses: een log-lineaire schatting van opleidingseffecten op het maandloon van starters voor de cohorten 2010-2011 en 2019-2020 en een log-lineaire schatting van opleidingseffecten op het maandloon tien jaar na afstuderen voor het cohort 2010-2011. De analyses corrigeren verder voor (observeerbare) verschillen in de samenstelling van afgestudeerden, het aantal werkdagen per week en de onderwijsinstelling waaraan de opleiding is gevolgd. Het gevolg is dat de verschillen tussen opleidingen niet meer aan die kenmerken kunnen worden toegeschreven.

Het aandeel zelfstandigen is relatief klein, maar ongelijk verdeeld over studies. Zo werken startende afgestudeerden Muziek (hbo) of Tandheelkunde (wo) vaker als zelfstandige dan als werknemer en zijn er enkele studies die nauwelijks zelfstandigen voortbrengen. Bovenop de salarissen van werknemers in loondienst presenteert dit hoofdstuk ook de jaarinkomsten uit zelfstandigheid voor studies die relatief veel zelfstandigen voortbrengen.

Inkomsten uit loondienst (werknemers)

Figuur 3.1 tot en met Figuur 3.4 laten zien hoe de opleiding samenhangt met het bruto maandloon. De volgende resultaten vallen op:

Hbo-afgestudeerden

- Net als in de afgelopen jaren is het bruto maandloon één jaar na afstuderen van hbo'ers die een lerarenopleiding hebben gevolgd relatief hoog (Figuur 3.1). Binnen de lerarenopleiding is er sprake van verschillen: afgestudeerden van de pabo en de ALO verdienen gemiddeld minder dan afgestudeerden van de Lerarenopleidingen Wiskunde, Economie, Natuur-/Scheikunde of Nederlands.
- Twee opleidingen steken er qua bruto maandloon van recent afgestudeerden bovenuit: Verloskunde en Maritiem Officier. Ook afgestudeerden Mondzorgkunde, Verpleegkunde of Fysiotherapie kunnen rekenen op een relatief hoog startsalaris.
- Afgestudeerden binnen het domein Taal en communicatie en Kunst verdienen doorgaans minder als zij na het behalen van hun hbo-bachelordiploma in loondienst gaan. Daarnaast zijn er enkele opleidingen in het domein

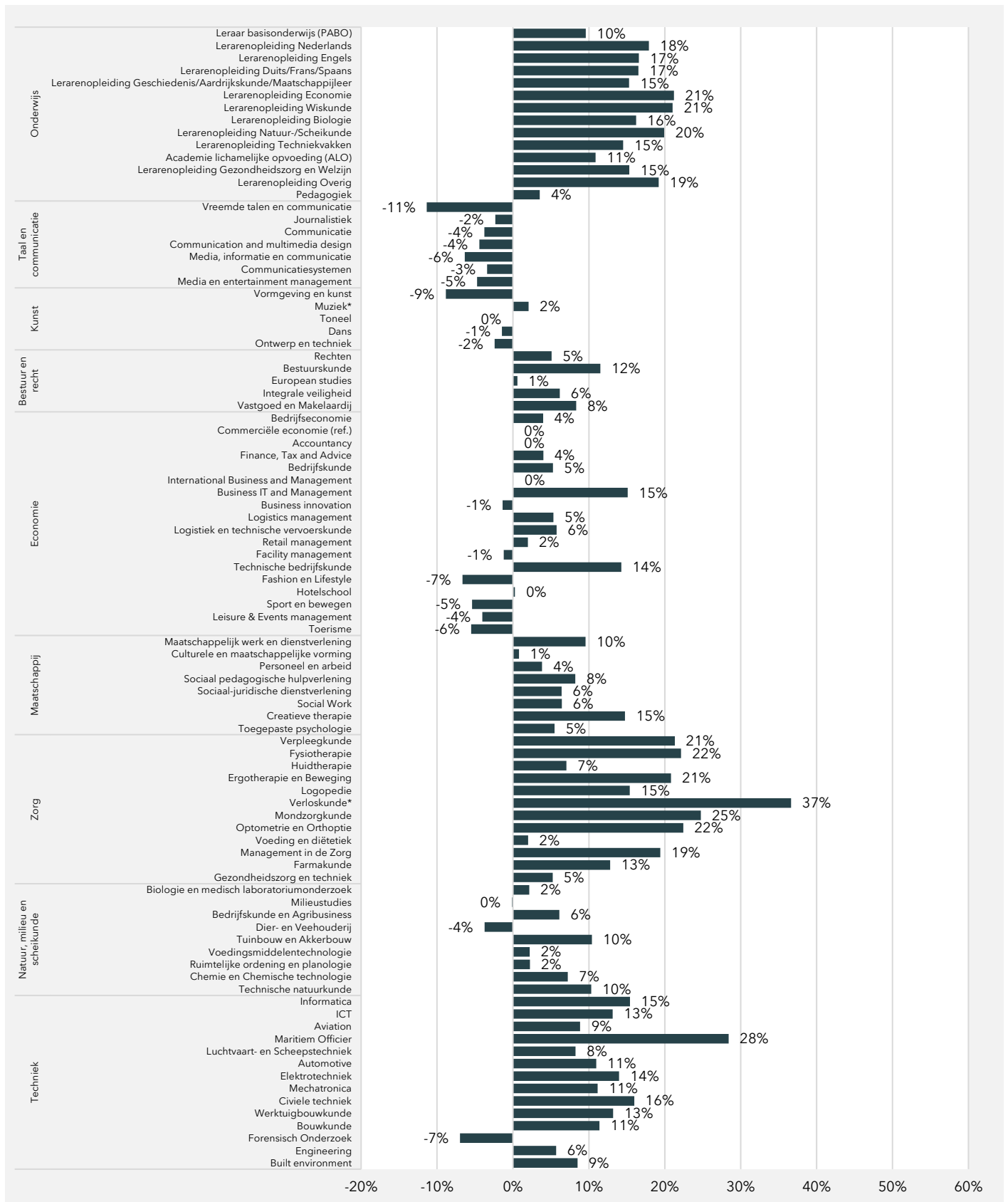
Economie die uitzicht bieden op een relatief laag startsalairis, waaronder Fashion & Lifestyle, Toerisme, Sport en bewegen en Leisure & Events management.

- Als gekeken wordt naar het salaris 10 jaar na afstuderen op basis van het afstudeercohort 2010-2011 (Figuur 3.2) dan valt op dat hbo-afgestudeerden van de meeste lerarenopleidingen nog een relatief goede positie hebben. Ze leveren wel iets in ten opzichte van de referentieopleiding Commerciële economie, maar dat doen de meeste hbo-opleidingen. De voorsprong in startsalairis van pabo-afgestudeerden is 10 jaar na afstuderen wel omgedraaid in een achterstand.
- De technische hbo-opleidingen behouden een sterke positie als het gaat om het salaris 10 jaar na afstuderen. Maritiem officier, Aviation, Engineering en Luchtvaart- en Scheepstechniek behoren tot de beste verdiende hbo-opleidingen 10 jaar na afstuderen.
- Veel hbo-opleidingen die een relatief laag gemiddeld startsalairis hebben, hebben ook een relatief lage salarisgroei. Voorbeelden daarvan zijn de hbo-opleidingen Toerisme, Sport en bewegen, Leisure & Events management, Kunstacademie en Dier- en veehouderij.

Wo-afgestudeerden

- De wo-opleidingen met de hoogste startsalairissen van het afstudeercohort 2019-2020 zijn met afstand Tandheelkunde en Geneeskunde (Figuur 3.3). Daarna volgen Diergeneeskunde en Econometrie.
- Wo-afgestudeerden die een opleiding hebben afgerond in het domein Taal, communicatie en cultuur of Kunst, geschiedenis en filosofie, hebben gemiddeld de laagste startsalairissen. Archeologie, Letterkunde, Mediastudies en Kunst- en cultuurwetenschappen zijn binnen deze domeinen de specifieke opleidingen met het laagste maandloon onder afstudeerders uit 2019-2020.
- Figuur 3.4 laat zien dat ten opzichte van Rechtsgeleerdheid de meeste wo-opleidingen een sterke groei in het salaris laten zien. Dit geldt specifiek voor opleidingen in het domein Economie: Econometrie, Finance, Accounting and Control, Fiscale economie en Business Analytics and Data Science. Ook Fiscaal en financieel recht kent een relatief goede positie in het salaris tien jaar na afstuderen. De beste positie is daarin echter nog steeds weggelegd voor afgestudeerden Tandheelkunde en Geneeskunde.
- Wo-opleidingen met een relatief laag gemiddeld startsalairis hebben vaak ook een relatief laag gemiddeld salaris tien jaar na afstuderen.
- Er zijn ook wo-opleidingen met een relatief groot verschil tussen het bruto maandloon één en tien jaar na afstuderen. De meest opvallende voorbeelden hiervan zijn: Geneeskunde, Econometrie, Finance en Internationaal en Europees recht (allen met een relatief hoge salarisgroei) en Diergeneeskunde, Plant sciences en Earth sciences (allen met een relatief lage salarisgroei).

Figuur 3.1 Salarisverschillen hbo-afgestudeerden cohort 2019-2020 (% verschil t.o.v. Commerciële economie)

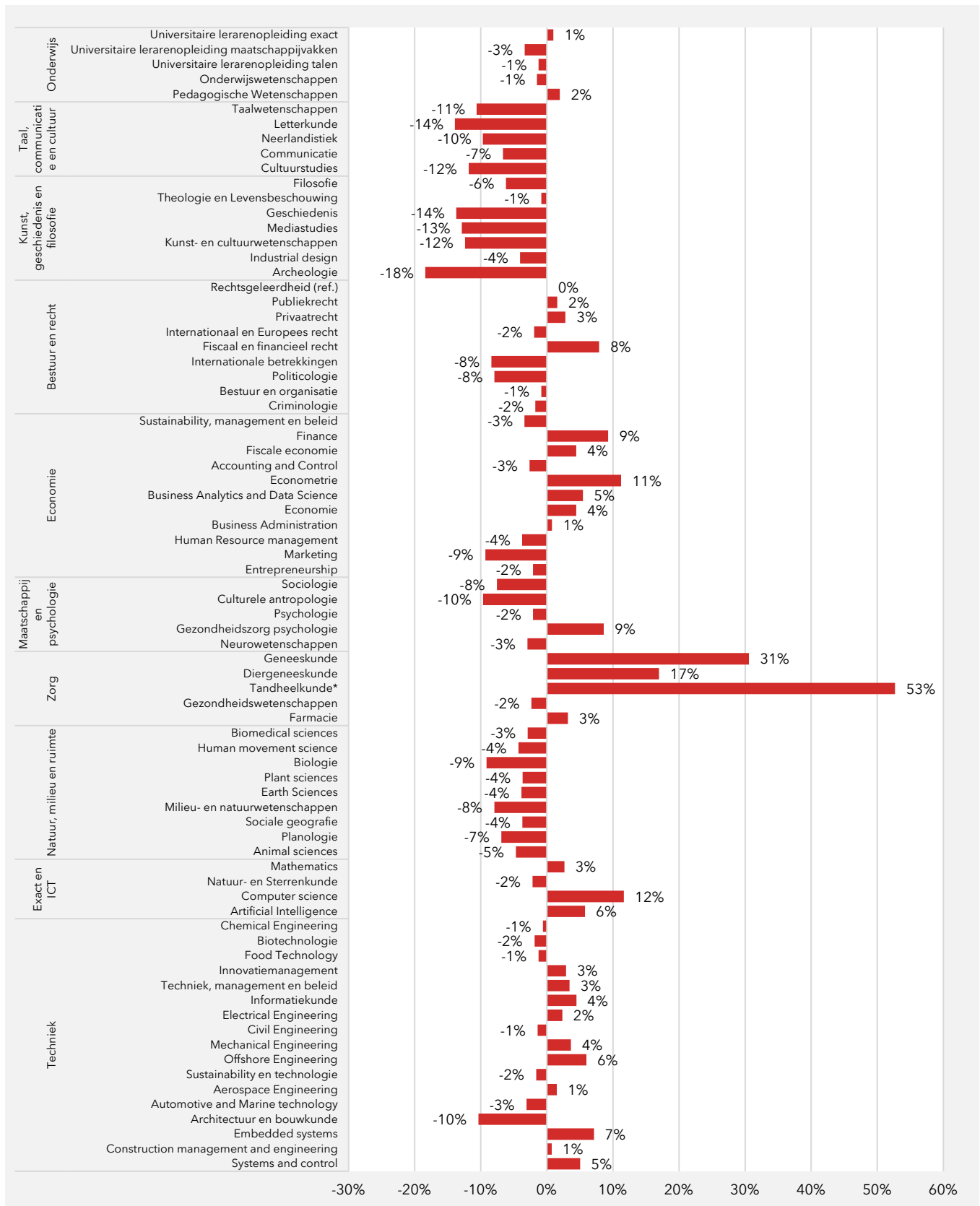
Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Figuur 3.2 Salarisverschillen hbo-afgestudeerden cohort 2010-2011 (% verschil t.o.v. Commerciële economie)

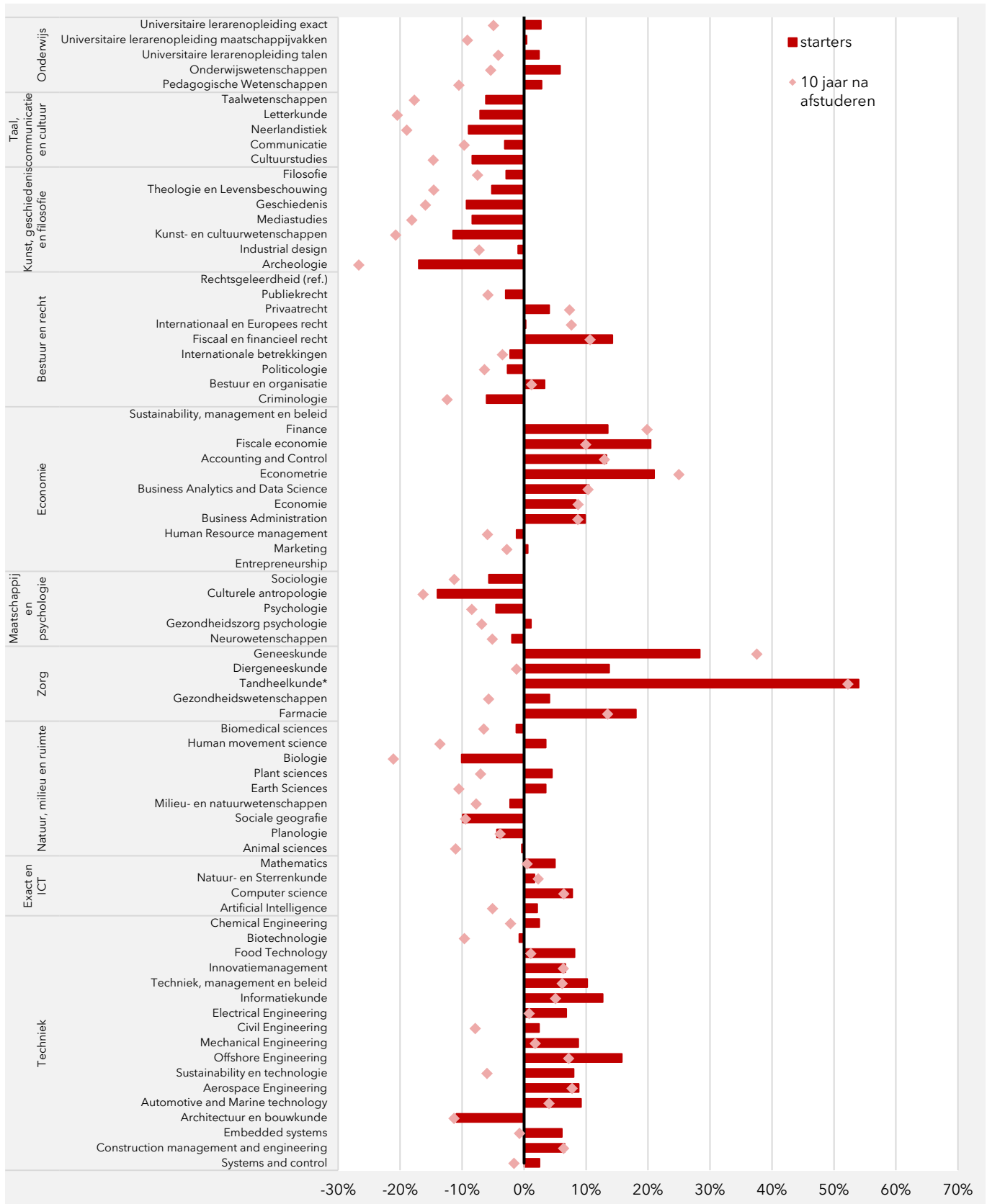
Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Figuur 3.3 Salarisverschillen wo-afgestudeerden cohort 2019-2020 (% verschil t.o.v. Rechtsgeleerdheid)

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Figuur 3.4 Salarisverschillen wo-afgestudeerden cohort 2010-2011 (% verschil t.o.v. Rechtsgeleerdheid)

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Inkomsten uit zelfstandigheid

Figuur 3.5 en Figuur 3.6 presenteren de gemiddelde jaarinkomsten uit werk in 2020¹ van zelfstandigen voor studies waarvan één en tien jaar na afstuderen meer dan 25 procent als zelfstandige werkt.² De belangrijkste bevindingen zijn als volgt.

Hbo-afgestudeerden

- Bijna vier op de vijf afgestudeerden Muziek werkt tien jaar na afstuderen als zelfstandige (Figuur 3.5). Ook bij de hbo-opleidingen Toneel (68 procent), Verloskunde (68 procent) en Dans (64 procent) is dit hoog. De gemiddelde jaarinkomens voor deze afgestudeerden zijn wel relatief laag (met uitzondering van Verloskunde), afgezet tegen zelfstandigen die andere opleidingen hebben gevolgd.
- Met name de zelfstandigen die Verloskunde, Retail management en Mondzorgkunde hebben gevolgd, hebben een relatief hoog jaarinkomen tien jaar na afstuderen.

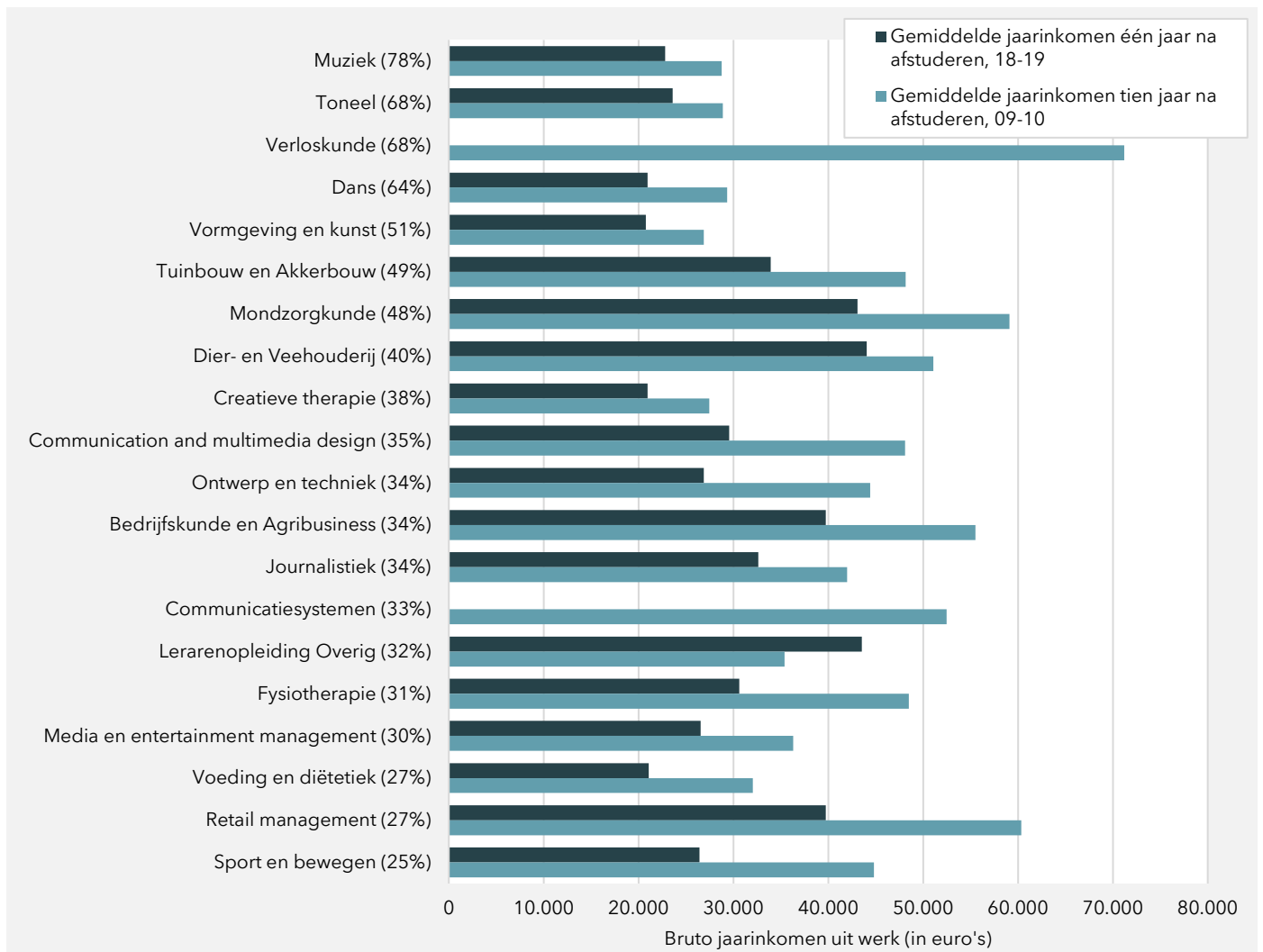
Wo-afgestudeerden

- Tien jaar na afstuderen verdienen veel afgestudeerden Geneeskunde hun brood als zelfstandige (Figuur 3.6). Hun gemiddelde jaarinkomen komt boven een ton uit. Afgestudeerden Kunst- en cultuurwetenschappen, Letterkunde en Neerlandistiek die zelfstandige worden, verdienen tien jaar na afstuderen relatief weinig in verhouding met andere wo-afgestudeerden;
- Niet geheel verrassend verdienen afgestudeerden Tandheekkunde met een eigen praktijk relatief veel. Eén jaar na afstuderen is dat gemiddeld 52 duizend euro, tien jaar na afstuderen meer dan een ton. Afgestudeerden Letterkunde die als zelfstandige aan de slag gaan verdienen een jaar na afstuderen het minst, afgestudeerden Kunst- en cultuurwetenschappen verdienen tien jaar na afstuderen het minst.
- Er lijkt weinig ontwikkeling te zitten in het jaarinkomen van zelfstandigen die Neerlandistiek hebben gestudeerd. Tien jaar na afstuderen (cohort 2009-2010) is het jaarinkomen ongeveer even hoog als één jaar na afstuderen (cohort 2018-2019).

¹ De gegevens over zelfstandigen zijn beschikbaar tot en met 2020. De gegevens over jaarinkomsten hebben daarom, in tegenstelling tot in de rest van dit rapport, betrekking op de afgestudeerden uit 2018-2019.

² De (totale) jaarinkomsten uit werk betreffen zowel de inkomsten uit zelfstandigheid als de eventuele inkomsten uit een baan in loondienst voor de zelfstandigen die een baan in loondienst en zelfstandigheid combineren.

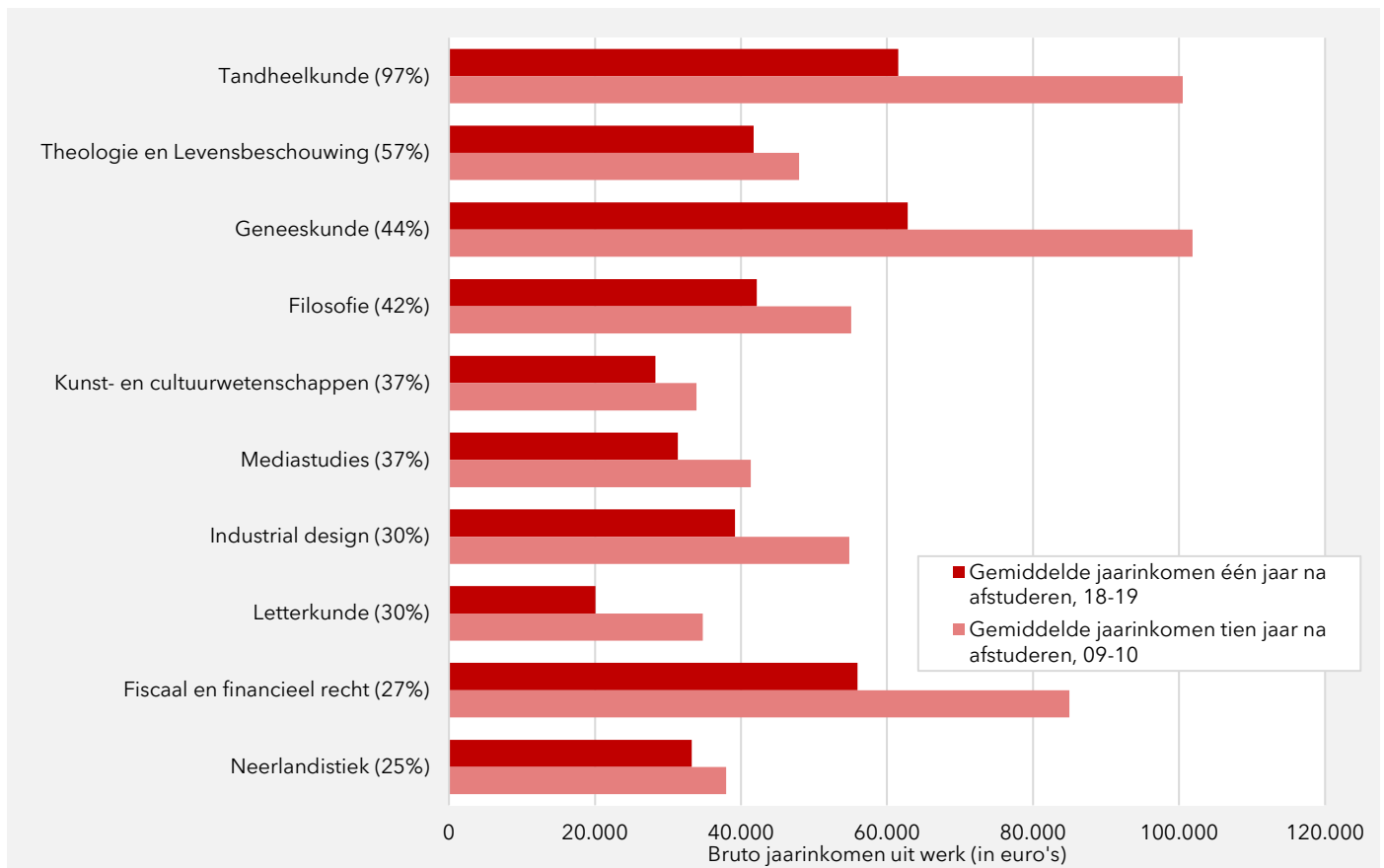
Figuur 3.5 Gemiddelde bruto jaarinkomsten (2020) uit werk van zelfstandigen, hbo-afgestudeerden (aandeel zelfstandigen 10 jaar na afstuderen tussen haakjes)

Noot: Alleen indien minimaal 25 procent van de afgestudeerden als zelfstandige werkt zijn jaarinkomsten weergegeven.

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Figuur 3.6 Gemiddelde bruto jaarinkomsten (2020) uit werk van zelfstandigen, wo-afgestudeerden (aandeel zelfstandigen 10 jaar na afstuderen tussen haakjes)

Noot: Alleen indien minimaal 25 procent van de afgestudeerden als zelfstandige werkt zijn jaarinkomsten weergegeven.

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

3.2 Duur tot een substantiële baan

Dit hoofdstuk schat met een duurmodel de effecten van opleidingen op de duur tot een substantiële baan, rekening houdend met de invloed van persoonlijke kenmerken, de studieduur, relevante werkervaring en de onderwijsinstelling waaraan de opleiding is gevolgd.³

Figuur 3.7 en Figuur 3.8 presenteren per opleiding de mediane duur tot een substantiële baan. De belangrijkste conclusies op basis van de schattingsresultaten zijn als volgt:

Hbo-afgestudeerden

- Er zijn grote verschillen in de mate waarin afgestudeerden van verschillende hbo-opleidingen snel een substantiële baan vinden (Figuur 3.7). Afgestudeerden van lerarenopleidingen en technische hbo-opleidingen hebben doorgaans binnen enkele maanden een substantiële baan gevonden. Afgestudeerden van de

³ Meer specifiek betreft het een *Weibull specificatie*. De schattingen zijn afzonderlijk voor hbo-afgestudeerden en wo-afgestudeerden gedaan. Zie bijlage A voor een verdere toelichting.

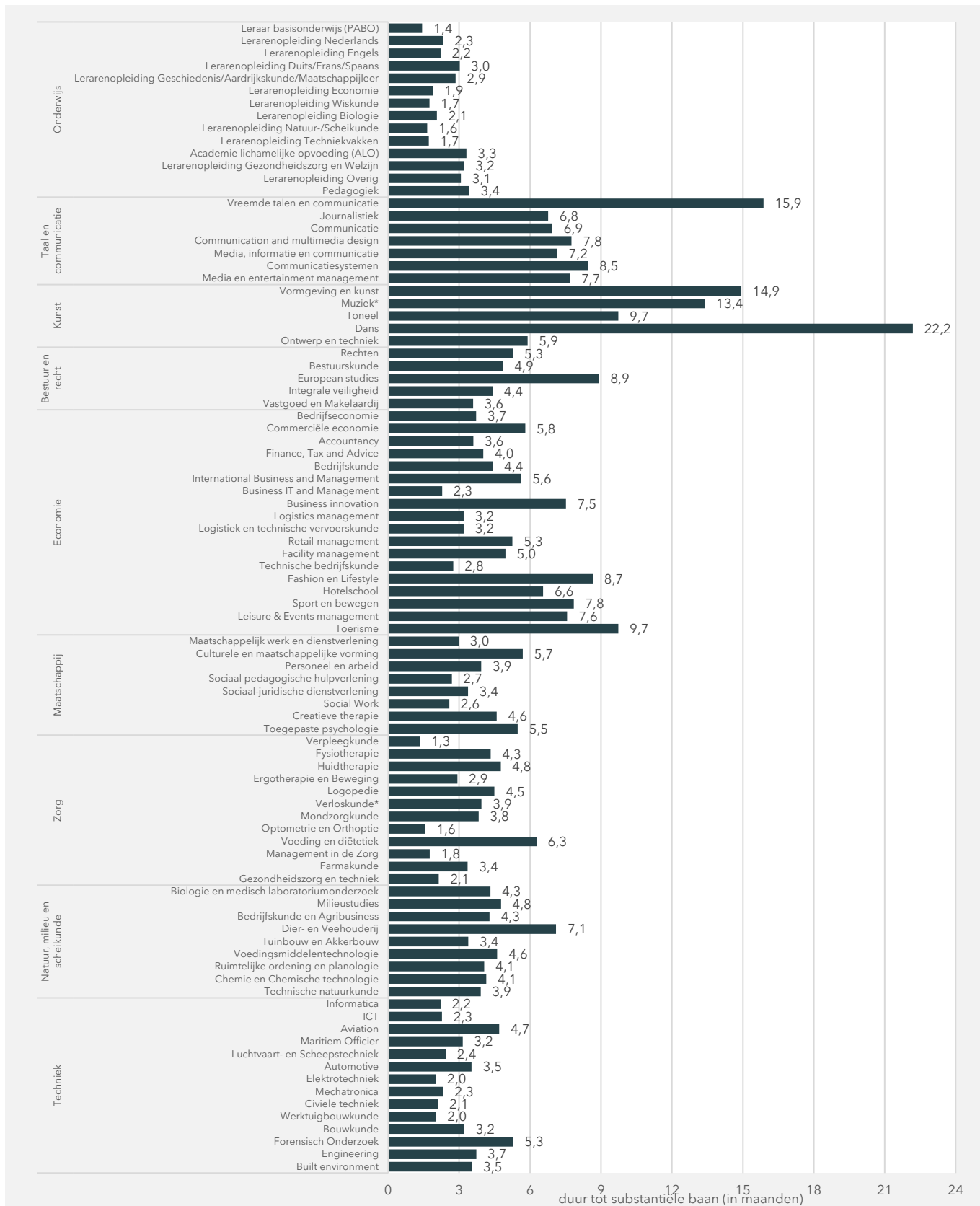
opleidingen Elektrotechniek, Werktuigbouwkunde de Lerarenopleidingen Economie, Wiskunde, Natuur-/Scheikunde en Techniekvakken, de pabo, Verpleegkunde, Optometrie en Orthoptie en Management in de zorg vinden het snelst een baan (binnen 2 maanden).

- Aan de andere kant doen hbo-afgestudeerden Dans (22 maanden) en Vreemde talen en communicatie (16 maanden) er lang over om een substantiële baan te vinden. Andere hbo-opleidingen met een lange duur zijn Toerisme (10 maanden), European Studies (9 maanden) en Fashion en Lifestyle (9 maanden).

Wo-afgestudeerden

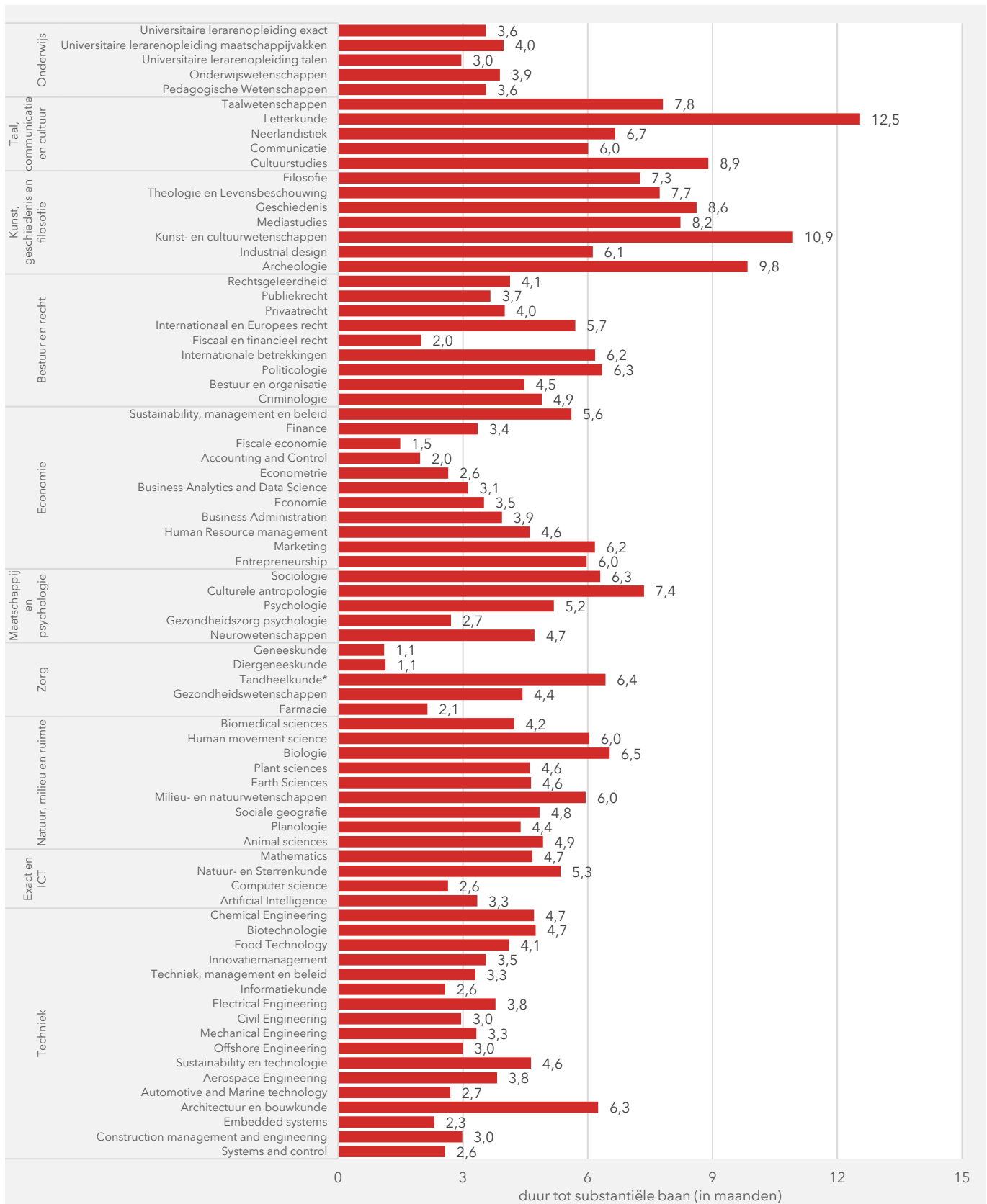
- Ook bij wo-opleidingen zijn de verschillen in de duur tot een substantiële baan groot (Figuur 3.8). Afgestudeerden Geneeskunde en Diergeneeskunde hebben doorgaans binnen *no time* een substantiële baan. Ook afgestudeerden Fiscale economie, Fiscaal en financieel recht, Accounting and Control en Farmacie vinden snel een substantiële baan. Ook afgestudeerden van technische opleidingen doen er niet lang over om een substantiële baan te vinden.
- Anderzijds is er een aantal opleidingen waar de afgestudeerden moeite hebben om in een substantiële baan terecht te komen. Die opleidingen vallen overwegend onder de domeinen Taal, communicatie en cultuur en Kunst, geschiedenis en filosofie. Letterkunde (13 maanden), Kunst- en cultuurwetenschappen (11 maanden) en Archeologie (10 maanden) zijn de meest in het oog springende voorbeelden.

Figuur 3.7 Mediane duur tot een substantiële baan per afgeronde opleiding, hbo'ers cohort 2019-2020

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Figuur 3.8 Mediane duur tot een substantiële baan per afgeronde opleiding, wo'ers cohort 2019-2020

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

3.3 Vast dienstverband

Flexibele arbeid is niet meer weg te denken uit de Nederlandse arbeidsmarkt. De voorkeur bij afgestudeerden ligt doorgaans bij een vast dienstverband met meer baanzekerheid, al geldt dit niet voor alle afgestudeerden. In hoeverre hebben afgestudeerde hbo'ers en wo'ers kans op een vast dienstverband 15 maanden na afstuderen? Dit hoofdstuk bepaalt de samenhang tussen opleidingen en de kans op een vast dienstverband op basis van een zogeheten *probitschatting*, waarin rekening is gehouden met de invloed op de kans op een vast contract van persoonlijke kenmerken, de studieduur, relevante werkervaring en de onderwijsinstelling waaraan de opleiding is gevolgd.

Figuur 3.9 en Figuur 3.10 presenteren voor respectievelijk hbo- en wo-opleidingen de kans op een vast dienstverband één jaar na afstuderen. De kans op een vast dienstverband is bepaald voor zowel het totaal aantal afgestudeerden als voor afgestudeerden met een baan in loondienst (werkende afgestudeerden). De volgende resultaten vallen op:

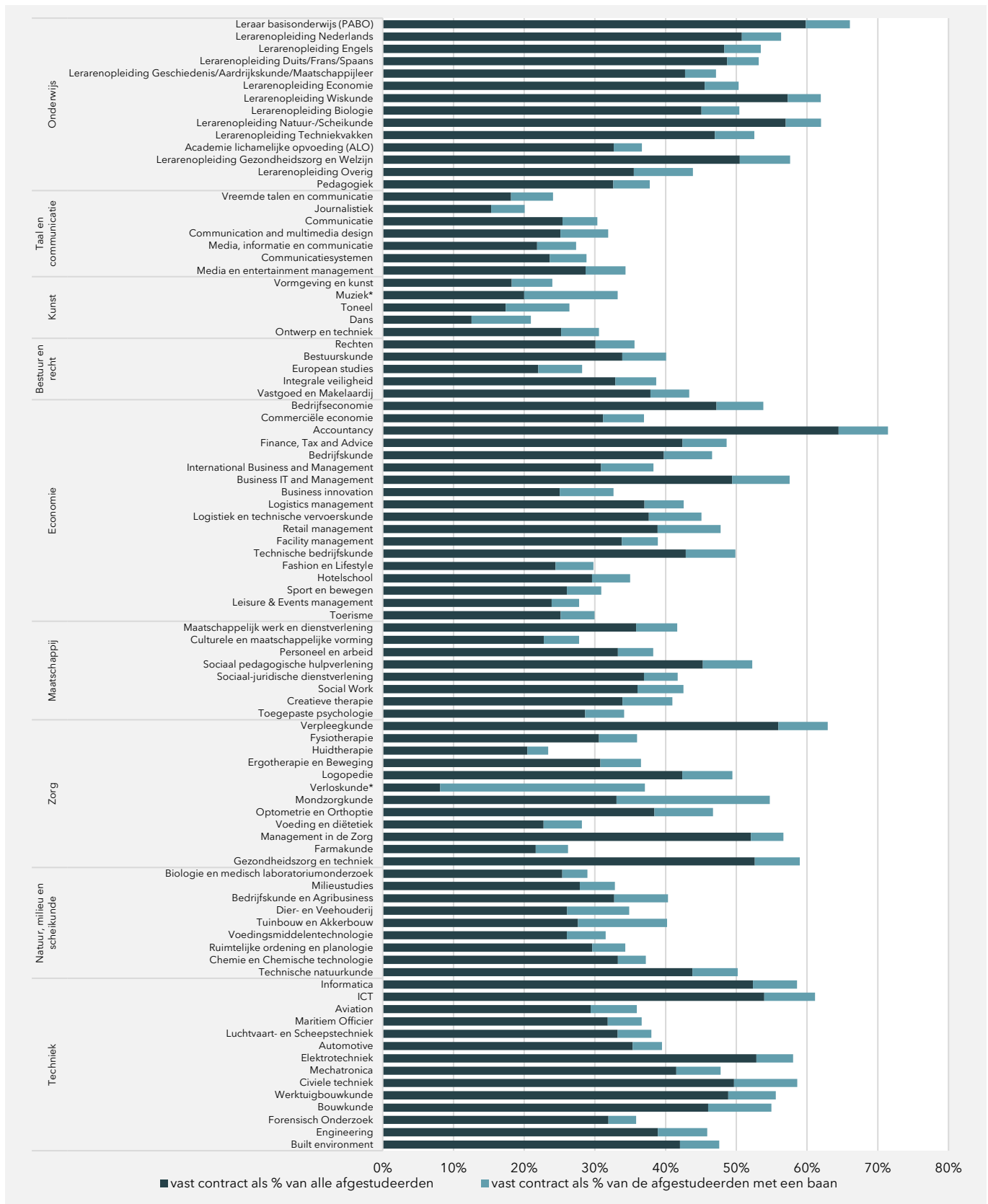
Hbo-afgestudeerden

- Een vast dienstverband één jaar na afstuderen is voor de meeste hbo'ers niet weggelegd. In enkele sectoren is het hebben van een vast dienstverband normaler dan in andere sectoren. Dat komt tot uiting bij de vergelijking tussen opleidingen in Figuur 3.9. Daarin is te zien dat afgestudeerden van lerarenopleidingen relatief vaak een vast dienstverband hebben. Van de werkende afgestudeerden van lerarenopleidingen heeft doorgaans meer dan de helft één jaar na afstuderen een vast dienstverband. Ook bij ICT-bedrijven en technische bedrijven is een vast dienstverband gebruikelijker, zo blijkt uit de cijfers van afgestudeerden van bijvoorbeeld de hbo-opleidingen ICT, Informatica en Elektrotechniek. De hbo-opleiding met het hoogste aandeel vaste dienstverbanden is Accountancy. Meer dan 70 procent van de werkende afgestudeerden heeft één jaar na het behalen van het diploma een vast dienstverband.
- Opleidingen in het domein Kunst en de hbo-opleidingen Journalistiek, European studies, Fashion en Lifestyle en Huidtherapie bieden weinig perspectief op een vast dienstverband één jaar na afstuderen.

Wo-afgestudeerden

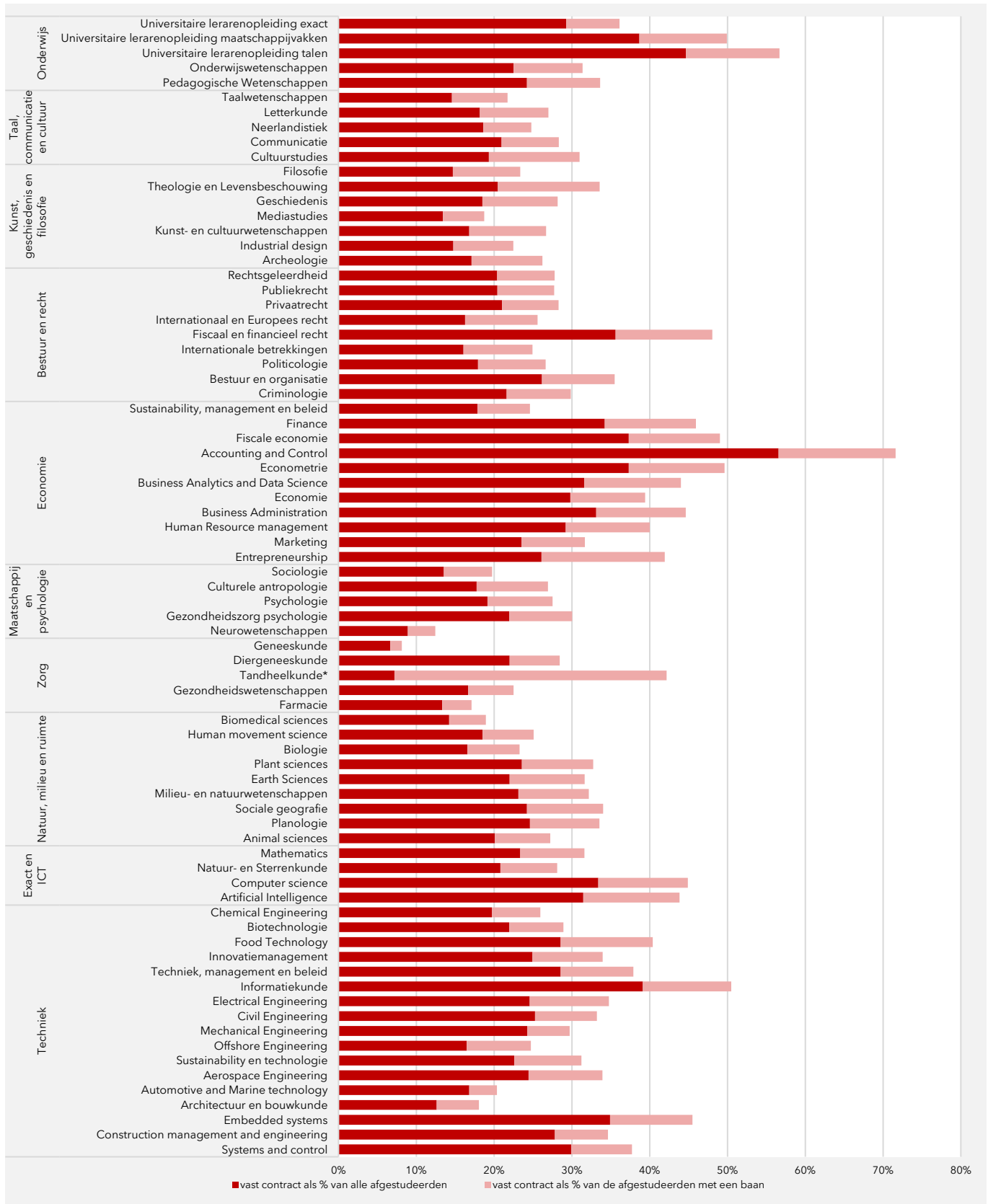
- Binnen het wo zijn er enkele opleidingen waarvan het grootste gedeelte van de werkende afgestudeerden een vast dienstverband heeft. Accounting and Control is de koploper: circa 72 procent van de werkende afgestudeerden heeft een vast dienstverband. Bij Fiscale economie, Informatiekunde en Embedded systems werkt ook meer dan de helft van de werkende afgestudeerden met een vast dienstverband, bij de overige wo-opleidingen is dat aandeel kleiner dan de helft.
- Binnen een aantal wo-opleidingen is het aandeel werkende afgestudeerden dat een vast dienstverband heeft één jaar na afstuderen erg laag: Geneeskunde, Sustainability, management en beleid en Neurowetenschappen zijn daar de meest extreme voorbeelden van.
- Ook bij wo-afgestudeerden is te zien dat afgestudeerden van lerarenopleidingen of technische wo-opleidingen doorgaans relatief vaak in een vast dienstverband werken één jaar na afstuderen.

Figuur 3.9 Kans op een vast dienstverband 15 maanden na afstuderen, hbo'ers cohort 2019-2020

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Figuur 3.10 Kans op een vast dienstverband 15 maanden na afstuderen, wo'ers cohort 2019-2020

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

4 Verschillen tussen afgestudeerden

Persoonskenmerken hangen in mindere mate samen met de startpositie van afgestudeerde hbo'ers en wo'ers dan de gevolgde opleiding. Toch pakt de overgang naar de arbeidsmarkt voor bepaalde groepen afgestudeerden gunstiger uit. Zo vinden oudere afgestudeerden, uitwonende afgestudeerden en afgestudeerden met relevante werkervaring eerder een substantiële baan.

Dit hoofdstuk beschrijft de mate waarin persoonskenmerken, relevante werkervaring en de studieduur samenhangen met de arbeidsmarktpositie. Aan bod komen achtereenvolgens het startsalaris, het salaris tien jaar na afstuderen en de duur tot een substantiële baan.

4.1 Inkomsten uit loondienst

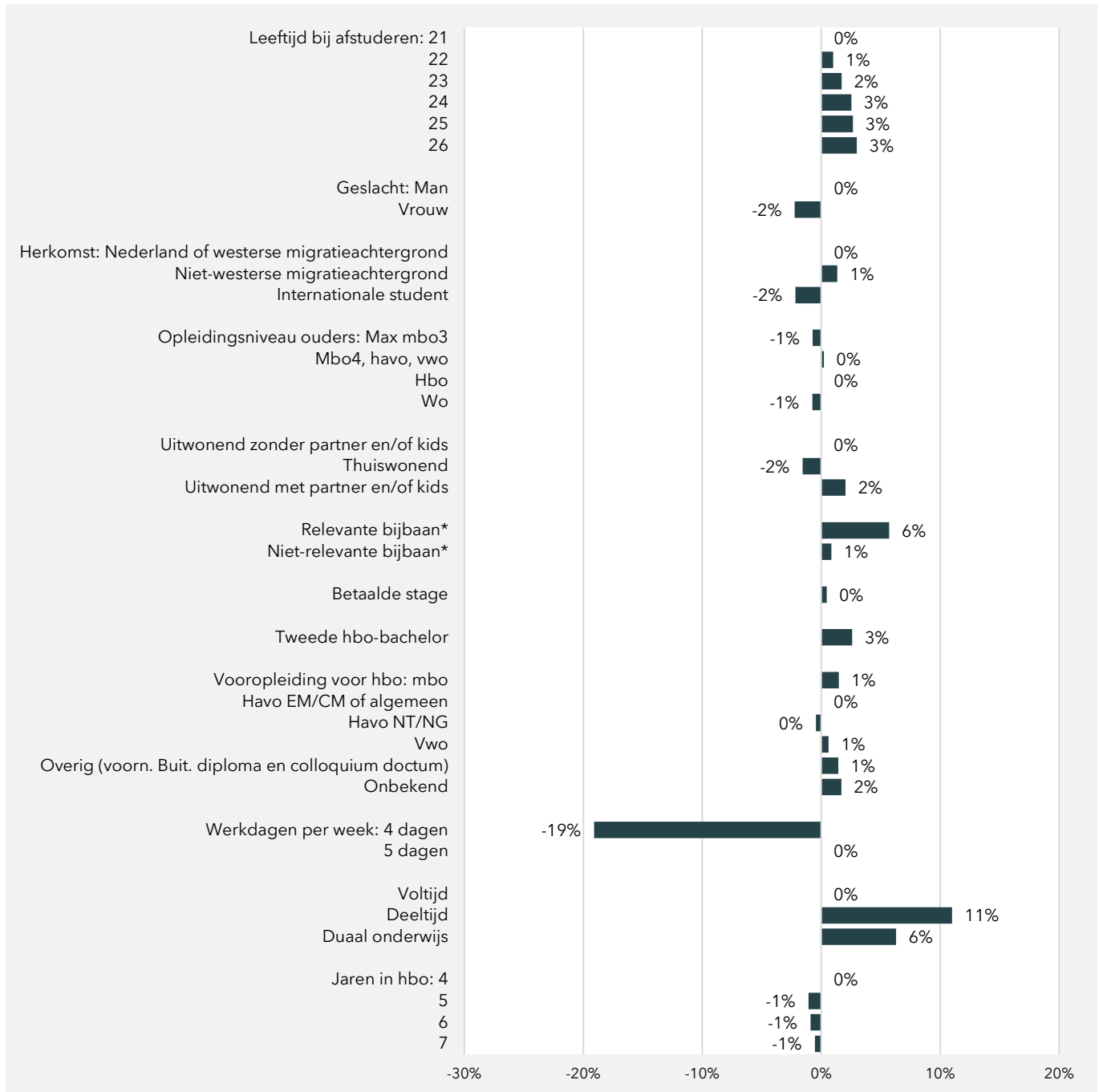
Hoewel veel variatie in salarissen wordt veroorzaakt door de gevolgde opleiding, zijn ook persoons- en studiekenmerken van invloed. Deze paragraaf kijkt naar de mate waarin diverse kenmerken van invloed zijn op het inkomen uit loondienst. De resultaten zijn afkomstig uit dezelfde log-lineaire schattingen als gebruikt in paragraaf 3.1: er is dus ook gecorrigeerd voor de gevolgde opleiding.

De volgende bevindingen ten aanzien van kenmerken van afgestudeerden vallen op (op basis van Figuur 4.1 tot en met Figuur 4.4):

- Het bruto maandloon wordt sterker bepaald door de gevolgde opleiding dan door kenmerken van de afgestudeerden.
- Hoe ouder de leeftijd van de afgestudeerde, hoe hoger het startloon is. De afstudeerleeftijd heeft daarentegen een negatieve invloed op het loon tien jaar na afstuderen.
- Vrouwen die een hbo-opleiding hebben afgerond verdienen één jaar na afstuderen twee procent minder dan mannen. Het verschil tussen mannen en vrouwen bij wo-afgestudeerden is één procent. Bij het cohort 2010-2011 was het verschil in startsalaris groter (-3 procent bij hbo en -2 procent bij wo). De ontwikkeling in het loon van vrouwen is minder gunstig: tien jaar na afstuderen verdienen vrouwen 8 procent (hbo) en 6 procent (wo) minder.
- Er is een klein verschil in bruto maandloon één jaar na afstuderen tussen afgestudeerden zonder een migratieachtergrond en afgestudeerden met een niet-westerse migratieachtergrond in het voordeel van de laatstgenoemde groep. Tien jaar na afstuderen daarentegen is het verschil klein in het nadeel van afgestudeerden met een niet-westerse migratieachtergrond. Internationale afgestudeerden hebben vooral een nadeel als het gaat om het startsalaris en het salaris tien jaar na afstuderen.
- Het opleidingsniveau van ouders is niet tot nauwelijks van invloed op het bruto maandloon één en tien jaar na afstuderen.
- Uitwonende studenten verdienen één jaar na afstuderen iets meer dan thuiswonende studenten.
- Een bijbaan in een relevante sector hangt samen met een hoger startsalaris en een hoger salaris tien jaar na afstuderen. Bij wo-afgestudeerden geldt hetzelfde voor het gevolgd hebben van een betaalde stage.
- Studenten die een tweede hbo-bachelor of een tweede wo-master afronden, hebben een hoger startsalaris én een hoger salaris tien jaar na afstuderen.

- Deeltijd en duaal onderwijs hangen samen met een hoger startsalaris en een hoger salaris tien jaar na afstuderen ten opzichte van voltijdsonderwijs. Bij wo verdienen met name afgestudeerden die deeltijd hebben gestudeerd meer.

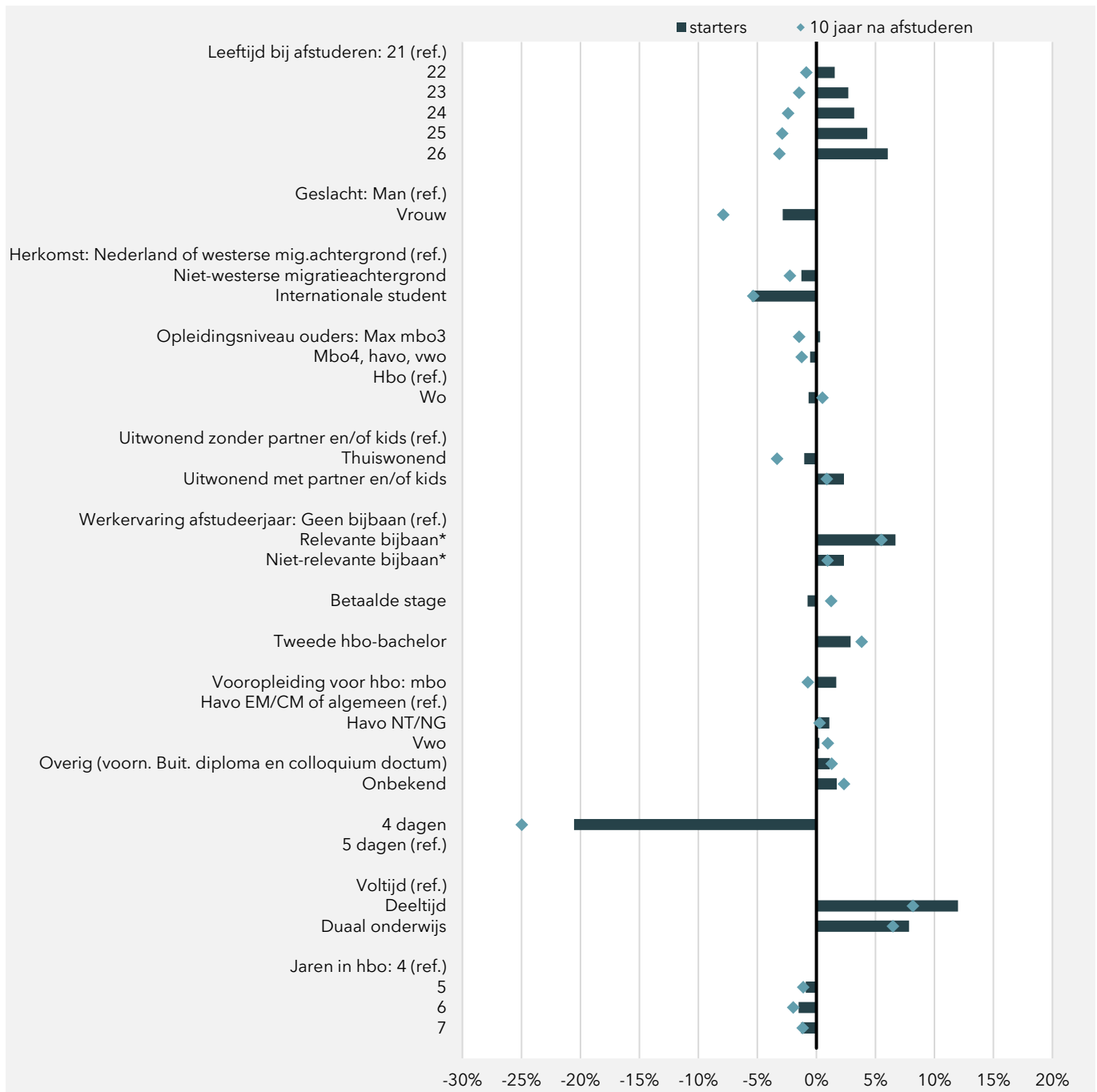
Figuur 4.1 Samenhang individuele factoren met bruto maandloon, hbo'ers cohort 2019-2020

* Niet-relevante bijbaan betreft alle bijbanen in de horeca, detailhandel, evenementen, post- en koeriersdienst, landbouw en uitzendwerk. Overige bijbanen zijn aangemerkt als relevante bijbaan.

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

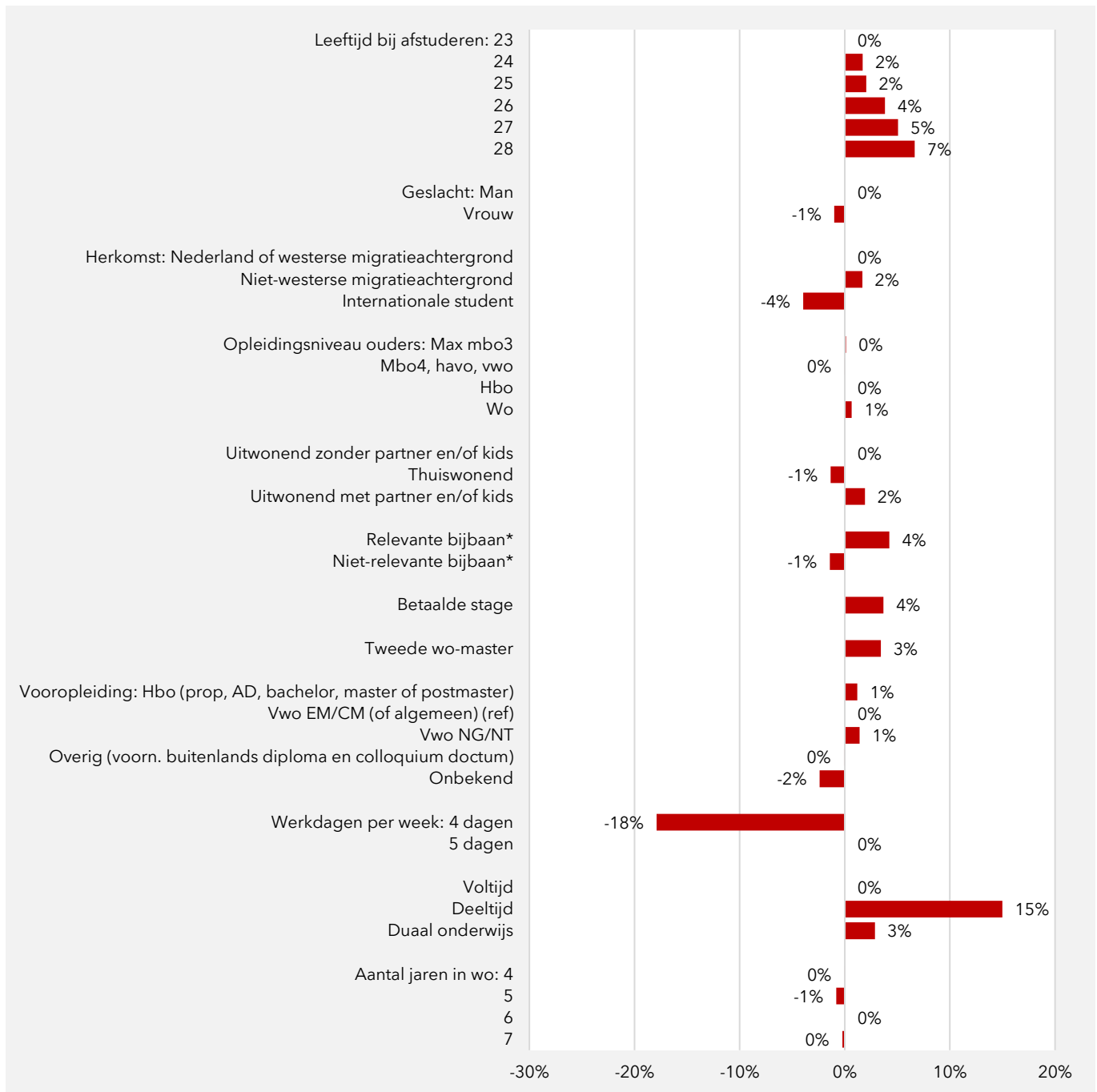
Figuur 4.2 Samenhang individuele factoren met bruto maandloon, hbo'ers cohort 2010-2011

* Niet-relevante bijbaan betreft alle bijbanen in de horeca, detailhandel, evenementen, post- en koeriersdienst, landbouw en uitzendwerk. Overige bijbanen zijn aangemerkt als relevante bijbaan.

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

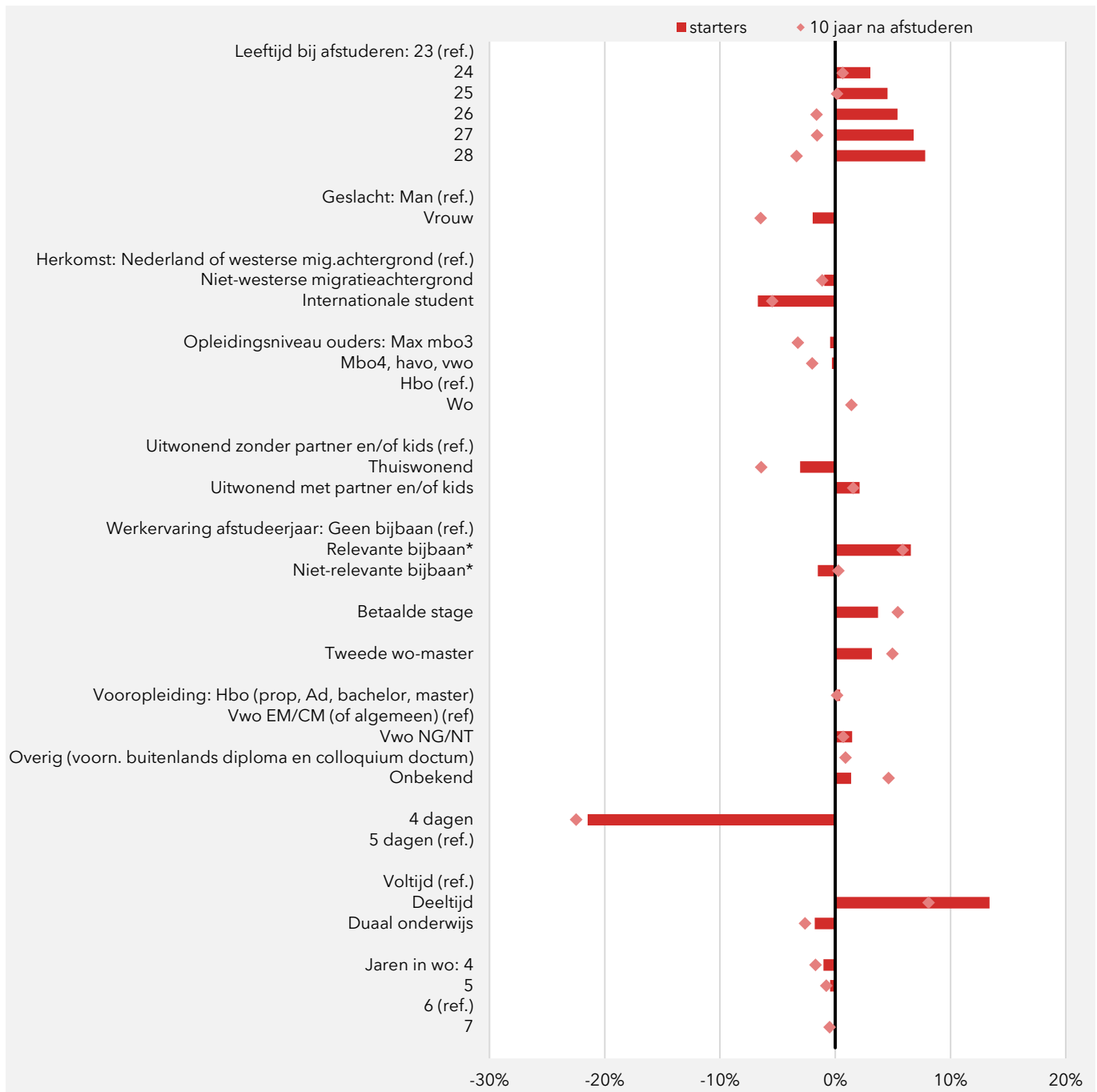
Figuur 4.3 Samenhang individuele factoren met bruto maandloon, wo'ers cohort 2019-2020

* Niet-relevante bijbaan betreft alle bijbanen in de horeca, detailhandel, evenementen, post- en koeriersdienst, landbouw en uitzendwerk. Overige bijbanen zijn aangemerkt als relevante bijbaan.

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Figuur 4.4 Samenhang individuele factoren met bruto maandloon, wo'ers 2010-2011

* Niet-relevante bijbaan betreft alle bijbanen in de horeca, detailhandel, evenementen, post- en koeriersdienst, landbouw en uitzendwerk. Overige bijbanen zijn aangemerkt als relevante bijbaan.

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

4.2 Duur tot een substantiële baan

Net als bij het salaris hangt de gevolgde opleiding meer samen met de duur tot een substantiële baan dan persoonskenmerken. Figuur 4.5 en Figuur 4.6 presenteren de invloed van kenmerken op de duur tot de eerste substantiële baan. Hierbij betekent een negatief effect in de figuur dat het minder lang duurt om een substantiële baan te vinden, dit is derhalve een gunstig effect op de arbeidsmarktsituatie. De resultaten volgen uit dezelfde duuranalyses als paragraaf 3.2. Dat betekent dat gecorrigeerd is voor onder andere de gevolgde opleiding en de onderwijsinstelling waaraan de opleiding is gevolgd.

De belangrijkste bevindingen zijn als volgt:

- Oudere afgestudeerden vinden doorgaans sneller een substantiële baan. Het verschil tussen jongere en oudere afgestudeerden is met name zichtbaar in het hbo;
- Vrouwen die een hbo-opleiding hebben afgerond vinden minder snel een substantiële baan dan mannen. In het wo is dit verschil veel kleiner;
- Zowel in het hbo als in het wo vinden internationale studenten die hun opleiding hebben afgerond en in Nederland blijven veel minder snel een substantiële baan;
- Afgestudeerden met een niet-westerse migratieachtergrond doen er ten opzichte van afgestudeerden met een Nederlandse achtergrond of westerse migratieachtergrond langer over om een substantiële baan te vinden;
- Het opleidingsniveau van ouders lijkt nauwelijks van invloed op de duur tot een substantiële baan. Afgestudeerden met lager opgeleide ouders vinden sneller een substantiële baan dan afgestudeerden met hoogopgeleide ouders;
- Uitwonende studenten vinden sneller een substantiële baan dan thuiswonende studenten. Mogelijk is de urgentie om een baan te vinden door hogere woonlasten voor hen hoger;
- Een relevante bijbaan gaat (vooral na een hbo-opleiding) gepaard met een (veel) kortere duur tot een eerste substantiële baan.
- Hbo- en wo-alumni met twee of meer diploma's op zak vinden relatief snel een substantiële baan.
- Langstudeerders in het hbo doen er (gecorrigeerd voor leeftijd) langer over om een substantiële baan te vinden. Bij het wo wordt dit verband niet gevonden.

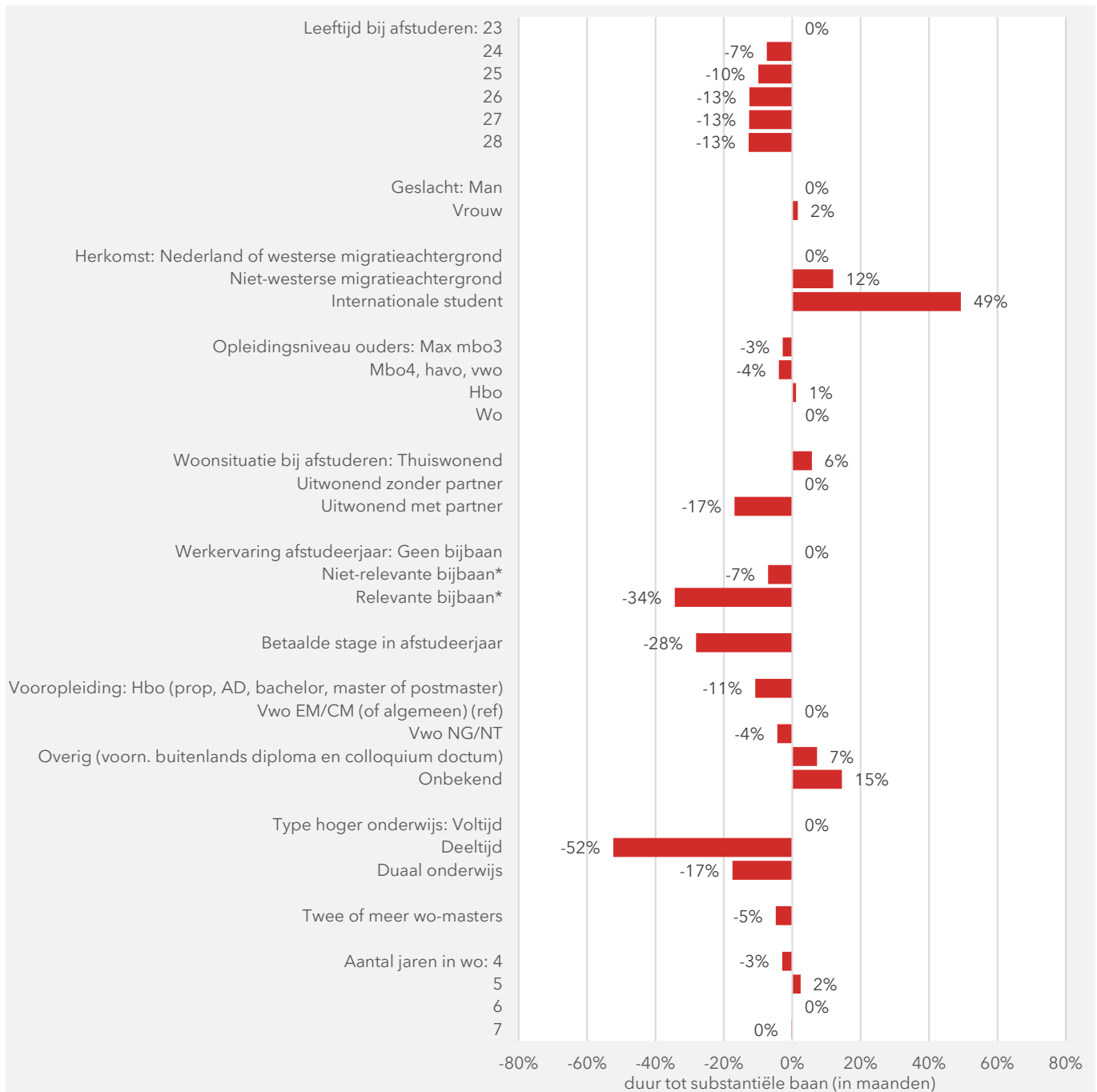
Figuur 4.5 Samenhang individuele factoren met duur tot een substantiële baan, hbo'ers cohort 2019-2020

* Niet-relevante bijbaan betreft alle bijbanen in de horeca, detailhandel, evenementen, post- en koeriersdienst, landbouw en uitzendwerk. Overige bijbanen zijn aangemerkt als relevante bijbaan.

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Figuur 4.6 Samenhang individuele factoren met duur tot een substantiële baan, wo'ers cohort 2019-2020

* Niet-relevante bijbaan betreft alle bijbanen in de horeca, detailhandel, evenementen, post- en koeriersdienst, landbouw en uitzendwerk. Overige bijbanen zijn aangemerkt als relevante bijbaan.

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek en Elsevier Weekblad (2022)

Bijlage A Onderzoeksverantwoording

Bijlage A.1 Gebruikte databronnen

Databronnen

Voor de analyse van de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden is gebruikgemaakt van administratieve data afkomstig uit de Microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).⁴ De Microdata bestaan uit verschillende gegevens die op persoonsniveau te koppelen zijn. In de analyse is gebruikgemaakt van onderwijsdata afkomstig van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), inkomensdata (lonen en uitkeringen) afkomstig van het Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen (UWV) en de Belastingdienst en persoonskenmerken uit de Basisregistratie Personen (BRP).

Onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie bestaat uit alle hbo-bachelor en wo-master afgestudeerden in de studiejaar 2000-01 tot en met 2019-20. Sinds de vorige editie zijn ook de afgestudeerden die tijdens hun studie en direct na afstuderen niet stonden ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) meegenomen in het onderzoek. Informatie over het geslacht en de herkomst van deze afgestudeerden is afkomstig van DUO. Tot en met Studie & Werk 2018 beperkte het onderzoek zich tot de afgestudeerden die wel op enig moment ingeschreven hebben gestaan in de Basisregistratie Personen.

Bijlage A.2 Uitkomstmaten en meetmomenten

Uitkomstmaten

Inkomenssituatie

De inkomenssituatie is afkomstig uit het bestand met de sociaaleconomische categorie van personen in een bepaalde maand. Om de sociaaleconomische categorie te bepalen worden alle inkomsten in een maand uit de verschillende inkomstenbronnen die iemand heeft met elkaar vergeleken. In principe bepaalt het hoogste bedrag de sociaaleconomische categorie. Een mogelijke uitzondering hierop is wanneer een persoon is ingeschreven bij een onderwijsinstelling. Wanneer iemand staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling en maandelijkse inkomsten (exclusief studiefinanciering) heeft die lager zijn dan de lage inkomensgrens voor een alleenstaande krijgt iemand de status 'student'. De lage inkomensgrens lag in 2020 op € 1.100 per maand.

De gegevens met betrekking tot de inkomenssituatie zijn afkomstig van Nederlandse instanties. Inkomsten uit het buitenland van personen die tevens belastingplichtig zijn in het buitenland zijn niet bekend. Met andere woorden, van personen die in het buitenland wonen en geen inkomsten hebben in Nederland is alleen bekend dat zij naar het buitenland zijn vertrokken.

Bruto maand- en uurloon

De gedetailleerde loongegevens zijn bekend voor alle bedrijven en organisaties die in Nederland loonbelasting- en premieplichtig zijn.

⁴ Zie de Catalogus microdata van het CBS voor een beschrijving van de diverse bestanden: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/maatwerk-en-microdata/microdata-zelf-onderzoek-doen/catalogus-microdata>.

Het bruto maandloon betreft het totale maandelijke basisloon van een werknemer, afkomstig uit één of meerdere banen. Een werknemer is iemand die in loondienst werkt. Dit betreft zowel 'reguliere' werknemers als Directeur-Groootaandeelhouders (DGA). Het basisloon is een benadering van het contractloon van een werknemer. Het wordt gebruikt om een zo constant mogelijk loonbegrip te hanteren. Onder andere bijzondere beloningen en uitbetaald overwerk worden niet gerekend tot het basisloon. Het uurloon is berekend door het bruto maandloon te delen door het totale aantal basisuren per maand. Daarmee komt het uurloon neer op het contractueel overeengekomen uurloon.

Om de salarisgegevens van afstudeercohorten goed te kunnen vergelijken zijn de maand- en uurlonen gecorrigeerd voor inflatie. Dit is gedaan op basis van de Consumentenprijsindex, zoals gepubliceerd door het CBS.⁵

Substantiële baan

Een substantiële baan voldoet aan de volgende vier voorwaarden:

- Het betreft een baan in loondienst bij een bedrijf dat/een organisatie die in Nederland loonbelasting- en premieplichtig is;
- Er is geen sprake van oproepwerk, uitzendwerk of stages;
- De deeltijdfactor is minimaal 0,6. De deeltijdfactor is de verhouding tussen het aantal gewerkte uren per week en de gebruikelijke voltijdsarbeidsduur per week volgens de CAO;
- Het uurloon is minimaal 1,4 maal het minimumuurloon voor afgestudeerde hbo'ers, en minimaal 1,5 maal het minimumuurloon voor afgestudeerde wo'ers. Die percentages zijn gebaseerd op de loonhoogte waarbij wo- en hbo-afgestudeerden uit het cohort 2007-08 een nagenoeg gelijke duur tot een substantiële baan hadden. Het gaat bij het uurloon om het contractuurloon. Het minimum uurloon voor personen van 23 jaar of ouder van juli 2015 bij een 38-urige werkweek is als uitgangspunt genomen.⁶ Dit uurloon van € 9,16 wordt gebruikt voor de afstudeerders in juli 2015. Door middel van maandelijks inflatiecorrectie op basis van de Consumentenprijsindex is het minimum uurloon voor andere afstudeermaanden bepaald.

De duur tot een baan (in loondienst) is niet bepaald voor afgestudeerden die:

- Op 1 oktober van het studiejaar direct volgend op het afstudeerjaar staan ingeschreven aan een bekostigde onderwijsinstelling (doorstudeerders);
- Binnen drie maanden na afstuderen zelfstandigheid (DGA, Freelancer, meewerkend gezinslid en Zelfstandigen) als grootste inkomstenbron hebben;
- Binnen anderhalf jaar na afstuderen uitgeschreven worden uit de BRP (bevolking in Nederland) en in de periode daarvoor geen inkomstenbron hebben gehad. Omdat afgestudeerden die direct na afronding van hun studie emigreren vaak verzuimen zich uit te schrijven uit de BRP en het daardoor langer duurt voordat de persoon daadwerkelijk wordt uitgeschreven, is gekozen voor de termijn van anderhalf jaar. Uit verdere analyse blijkt dat deze personen inderdaad binnen anderhalf jaar worden uitgeschreven.

Voor bovenstaande gevallen zou de duur tot een baan oneindig kunnen zijn, omdat zij daar niet naar op zoek zijn geweest.

Vast dienstverband

Om te bepalen of iemand een vast dienstverband heeft wordt gekeken naar de contractsoort van de hoofdbaan van werknemers. De hoofdbaan is de baan met het hoogste bruto maandloon. De contractsoort van DGA 's wordt tevens als vast verondersteld.

⁵ Zie [http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83131ned&D1=0-6&D2=0&D3=\(I-39\)-I&VW=T](http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83131ned&D1=0-6&D2=0&D3=(I-39)-I&VW=T)

⁶ Zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2015-10678.html>

Meetmomenten

Salarisgegevens

Het bruto maandloon, uurloon en het hebben van een vast dienstverband zijn voor alle afgestudeerden geobserveerd in de maand september in het tweede jaar na afstuderen. Zo worden de lonen van het cohort afgestudeerden in september 2019 tot en met augustus 2020 gemeten in september 2021. Voor de afstudeerders in september 2019 is dit twee jaar na afstuderen, voor de afstudeerders in augustus 2020 iets meer dan een jaar na afstuderen. Gemiddeld worden de salarisgegevens geobserveerd ongeveer 15 maanden na afstuderen. De jaarinkomsten uit werk van zelfstandigen waren beschikbaar tot en met 2020. Voor het afstudeercohort 2018-2019 is dit ongeveer een jaar na afstuderen.

Inkomenssituatie

De inkomenssituatie is gemeten in de maand december in het eerste of tweede jaar na afstuderen. Zo wordt de inkomenssituatie van het cohort afgestudeerden in september 2019 tot en met augustus 2020 gemeten in december 2020. Voor de afstudeerders in september 2019 is dit zestien maanden na afstuderen, voor de afstudeerders in augustus 2020 vijf maanden na afstuderen. Gemiddeld wordt de inkomenssituatie geobserveerd ongeveer zes maanden na afstuderen.

“De wetenschap dat het goed is.”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport 2022-88

ISBN 978-90-5220-217-4

Informatie & Disclaimer

SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2022 SEO Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit magazine te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

Roetersstraat 29
1018 WB, Amsterdam

+31 20 525 1630
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl